

Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi

Güvenlik Bilimleri Enstitüsü

Güvenlik Bilimleri Dergisi, Kolluk Uygulamaları ve Güvenlik Teknolojileri Özel Sayısı, 367-401

doi: 10.28956/gbd.1674849

Gendarmerie and Coast Guard Academy

Institute of Security Sciences

Journal of Security Sciences, Thematic Issue on Policing Practices and Security Technologies 467-401

doi: 10.28956/gbd.1674849

Makale Türü ve Başlığı / Article Type and Title

Araştırma / Research Article

Türkiye'deki ve Birleşik Arap Emirlikleri'ndeki Suç Önleme Stratejilerinin Çağdaş Kolluk Hizmetleri ve Toplum Güvenliği Sistemleri Bağlamında Karşılaştırılması
The Comparison Of The Crime Prevention Strategies In Turkey And The United Arab Emirates In The Context Of Contemporary Police Services And Community Safety Systems

Yazar(lar) / Writer(s)

Aylin YALÇIN SARİBEY, Prof. Dr., Üsküdar Üniversitesi, Mühendislik ve Doğa Bilimleri Fakültesi ve Üsküdar Üniversitesi Bağımlılık ve Adli Bilimler Enstitüsü, Türkiye, aylin.yalcinsaribey@uskudar.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-0975-8630.

Esra Nur BAL, Doktora öğrencisi, Üsküdar Üniversitesi, Bağımlılık ve Adli Bilimler Enstitüsü, Türkiye, esranur.bal@st.uskudar.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-7354-4584

Bilgilendirme / Acknowledgement:

-Yazarlar aşağıdaki bilgilendirmeleri yapmaktadırlar:

-Makalemizde etik kurulu izni ve/veya yasal/özel izin alınmasını gerektiren bir durum yoktur.

-Bu makalede araştırma ve yayın etiğine uyulmuştur.

Bu makale Turnitin tarafından kontrol edilmiştir.

This article was checked by Turnitin.

Makale Geliş Tarihi / First Received : 29.04.2025

Makale Kabul Tarihi / Accepted : 09.10.2025

Atıf Bilgisi / Citation:

Sarıbey Yalçın A., ve Bal,N,E., (2025). Türkiye'deki ve Birleşik Arap Emirlikleri'ndeki Suç Önleme Stratejilerinin Çağdaş Kolluk Hizmetleri ve Toplum Güvenliği Sistemleri Bağlamında Karşılaştırılması *Güvenlik Bilimleri Dergisi, Kolluk Uygulamaları ve Güvenlik Teknolojileri Özel Sayısı*, ss 467-401. doi: 10.28956/gbd.1674849

This work is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

TÜRKİYE'DEKİ VE BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ'NDEKİ SUÇ ÖNLEME STRATEJİLERİNİN ÇAĞDAŞ KOLLUK HİZMETLERİ VE TOPLUM GÜVENLİĞİ SİSTEMLERİ BAĞLAMINDA KARŞILAŞTIRILMASI

Öz

Modernleşmenin hız kazanması, toplumsal düzeyde meydana gelen köklü değişimler ve suç oranlarının artması, suç önleme ve suçtan mümkün olduğunca ari bir düzen inşa edebilmek amacıyla otoriteleri efektif, kalıcı ve güncel çözümler üretmeye yöneltmiştir. Suç önleme çabaları, aynı zamanda suçun meydana getirdiği tahribatların azaltılması konusunda da fayda sağlamaktadır. Bu çalışmada Türkiye'deki ve Birleşik Arap Emirlikleri'ndeki çağdaş kolluk hizmetleri ve toplum güvenliği sistemleri alanında geliştirilen ve halihazırda uygulanan suç önleme stratejilerinin karşılaştırılması olarak incelenmesi amaçlanmaktadır. Araştırmanın yönteminde, ağırlıklı olarak her iki ülkedeki kamu kurumlarının sunduğu veriler esas alınmış ve literatür taraması yapılarak derlenmiştir. Her iki ülkede işlenen suçlara yönelik istatistiksel bilgiler sunulmuştur. İki ülkenin geliştirdiği suç önleme stratejileri arasındaki farklılıklar ve bunların suçu önlemeye etkileri incelenmiştir. Sonuç olarak; Birleşik Arap Emirlikleri'ndeki İris Tanıma Sistemi, Şahin Gözü Sistemi, Yapay Zeka Departmanı, Robocop, Mutlu Devriyeler ve Mutluluk Kuponu ve Hepimiz Polisiz gibi bazı suç önleme stratejilerinin suçu azaltmada başarılı olduğu değerlendirilmektedir. Birleşik Arap Emirlikleri'nde uygulanarak suçla mücadelede fayda sağladığı düşünülen uygulamaların Türkiye'deki suç oranlarının azaltılması adına kolluk kuvvetleriyle ilgili diğer kurum ve teşkilatlar tarafından uygulanabilirliği tartışılmıştır. Bu uygulamaların Türkiye'nin yasal ve sosyal yapısına uyarlanmasının potansiyel yararları ve zorlukları da göz önünde bulundurulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Güvenlik, Suç, Suç Önleme, Çağdaş Kolluk, Türkiye, Birleşik Arap Emirlikleri

THE COMPARISON OF THE CRIME PREVENTION STRATEGIES IN TURKIYE AND THE UNITED ARAB EMIRATES IN THE CONTEXT OF CONTEMPORARY POLICE SERVICES AND COMMUNITY SAFETY SYSTEMS

Abstract

The acceleration of modernization, radical social changes, and rising crime rates have compelled authorities to develop effective, lasting, and up-to-date solutions to prevent crime and establish a safer social order. Crime prevention efforts contribute significantly to reducing the damage caused by crime. This study aims to comparatively examine crime prevention strategies currently implemented in contemporary policing and community security systems in Türkiye and the United Arab Emirates (UAE). The research methodology primarily relies on data provided by public institutions in both countries and a comprehensive literature review. Statistical crime data from both nations are presented, and the differences in their crime prevention strategies, along with their effectiveness, are analyzed. Findings indicate that specific strategies in the UAE, such as the Iris Recognition System, Falcon Eye System, Artificial Intelligence Department, Robocop, Happiness Patrol, and We Are All Police initiative, have been effective in reducing crime. This study discusses the feasibility of implementing these strategies in Türkiye to support law enforcement agencies and other related institutions in reducing crime rates and enhancing public security. The potential benefits and challenges of adapting these practices to Türkiye's legal and social structure are also considered.

Keywords: Security, Crime, Crime Prevention, Contemporary Police, Turkiye, United Arab Emirates.

GİRİŞ

Suç olgusunun, toplumda korku, şüphe ve güvensizlik duygularını derinleştirerek sosyal yapının bütünlüğünü zayıflattığı tartışmasız bir gerçekliktir. Suç kavramına ilişkin ilk kuramsal yaklaşımlar, insanlık tarihinin başlangıcına kadar uzanan bir perspektiften değerlendirilmekte olup, bu olgu, bireylerin toplumsal yaşam içerisindeki karşılıklı bağımlılık ilişkilerinden doğan çatışma ve ikilemlerin bir yansıması olarak ortaya çıkmaktadır. Toplumsal düzenin sürdürülebilirliğini tehdit eden suç, aynı zamanda sosyal normların ihlali üzerinden şekillenen karmaşık bir toplumsal fenomendir (Akpınar, 2018, ss. 1-2). Her ne kadar kriminolojik çalışmaların ilerlemesi, suç kavramına ilişkin çalışmaların hız kazanması bu tanımlamaları çeşitlendirse de günümüzde, suç olgusu hala toplumsal düzen temelinde sosyal bir olgu olarak açıklanmaktadır (Burkay, 2008, ss. 10).

Türk hukuk sisteminde, 12.10.2004 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 2. maddesi “Kanunun açıkça suç saymadığı bir fiil için kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz. Kanunda yazılı cezalardan ve güvenlik tedbirlerinden başka bir ceza ve güvenlik tedbirine hükmolunamaz.” hükmüyle suçun tanımını kanuniliği çerçevesinde düzenlemektedir. Birleşik Arap Emirlikleri'nde ise, benzer biçimde, 1987 Tarihli 3 Sayılı Federal Kanun olan Ceza Kanunu'nun “Tanımlayıcı Hükümler” başlıklı 1. maddesinde; “Suçlar ve cezai yaptırımlar işbu kanun ve diğer ceza kanunlarındaki hükümlere göre belirlenir” ve aynı Kanunun 4. maddesinde; “Kanunda öngörülen hal ve şartlar dışındaki durumlarda, cezai tedbir uygulanamaz” olarak belirtilmiştir. Yine 1987 Tarihli 3 Sayılı Federal Kanun olan Ceza Kanunu'nun 26. maddesi ise, “Suçun türü, kanunda kendisine verilen cezaya göre belirlenir.” şeklindeki hükmü ile suç türünün tanımlanmasında ana unsurun yaptırım olduğunu vurgulamaktadır. Ceza adalet sistemlerinin düzenli, etkin ve adil bir şekilde işlemesi; yalnızca devletin hukuki niteliğinin ve meşruiyetinin sürdürülebilirliği açısından değil, aynı zamanda suçların önlenmesi ve toplumsal güvenliğin sağlanması bakımından da hayati bir rol üstlenmektedir. Bu bağlamda, ceza adalet sistemine ilişkin yükümlülüklerin yetkili makamlar tarafından eksiksiz ve sorumluluk bilinciyle yerine getirilmesi, hukuk devleti ilkesinin somut bir tezahürü olarak değerlendirilmektedir.

Ülkelerin geliştirmiş olduğu suç önleme stratejileri, suç teorileri bağlamında şekillenmiş olup, farklı toplumsal ve hukuki yapılar içerisinde çeşitli biçimlerde

uygulanmıştır. Bireylerin güvenliğinin sağlanması ve toplumsal düzenin korunması amacıyla geliştirilen bazı yöntemler, etkili sonuçlar vermeleri dolayısıyla diğer ülkeler tarafından suçla mücadelede örnek alınarak model olarak benimsenmiştir. Bu durum, suçla mücadelede teorik yaklaşımların pratik uygulamalarla desteklenerek uluslararası düzeyde deneyim paylaşımını ve yöntem transferini mümkün kılmıştır (Al Ali, 2013, ss. 21). Günümüzde Türkiye gibi gelişmekte olan çoğu ülkenin ekonomik, sosyo-kültürel, siyasi ve teknolojik alanlarda köklü bir değişim geçirmesi suç oranlarını olumsuz yönde etkileyebilmektedir (Kızmaz, 2019, ss. 286). Keza; geleneksel yapıdan uzaklaşarak daha modern ve postmodern bir yaklaşımla gelişen Birleşik Arap Emirlikleri gibi ülkelerde meydana gelebilecek toplumsal sarsıntılar, suç teşkil eden veya edebilecek fiillere karşı önlem alınmasını gerekli kılmıştır.

Birleşik Arap Emirlikleri'ni oluşturan yedi emirlikten Dubai ve Abu Dhabi, uluslararası güvenlik endeksleri kapsamında en üst sıralarda yer alan kentler arasında konumlanmaktadır. Özellikle Abu Dhabi Emirliği, altı yıl üst üste “Dünyanın En Güvenli Şehri” seçilmiştir. Bu durum, Abu Dhabi'nin güvenlik stratejilerinin yalnızca bölgesel düzeyde değil, küresel ölçekte de örnek teşkil edecek nitelikte olduğunu ortaya koymakta; suçla mücadele ve toplumsal güvenliğin kurumsal bir yapı içerisinde sürdürülebilirliğini sağlama kapasitesine işaret etmektedir (Al Mazrouei, 2022, ss. 233).

Bu çalışmanın temel amacı, Türkiye ile Birleşik Arap Emirlikleri'nde (BAE) yürürlükte olan çağdaş kolluk hizmetleri ve toplum güvenliği sistemleri kapsamında geliştirilen suç önleme stratejilerini karşılaştırmalı olarak irdelemek; söz konusu stratejilerin kriminal olayların önlenmesindeki etkinliğini analiz ederek, başarılı uygulamaların mukayeseli bir perspektifle diğer ülke bağlamına ne ölçüde adapte edilebileceğini değerlendirmektir. Suçun yalnızca müteakip aşamada cezalandırılmasına odaklanan geleneksel reaktif yaklaşımların ötesine geçilerek, risk odaklı, veri temelli ve teknoloji destekli önleyici (proaktif) güvenlik politikalarının hayata geçirilmesi, günümüz kolluk anlayışının temel parametresi haline gelmiştir. Bu çerçevede araştırma şu sorulara cevap aramaktadır: Türkiye ve BAE'de uygulanmakta olan çağdaş polislik hizmetleri ve toplum güvenliği sistemleri bağlamında suç önleme stratejileri nelerdir? Bu stratejiler, kurumsal yapı, teknolojik kapasite ve toplumsal katılım düzeyi bakımından hangi yönleriyle benzerlik ve farklılık arz etmektedir? Yapay zeka, biyometrik sistemler ve ileri gözetim teknolojilerinin entegrasyonu, suçun önlenmesi bağlamında ne ölçüde belirleyici olmaktadır?

BAE'de başarıyla uygulandığı gözlemlenen belirli modellerin, Türkiye'nin sosyo-hukuki yapısı içerisinde uygulanabilirliği mümkün müdür? Araştırma, bu sorular ekseninde, literatür taraması ve resmî kurumsal veriler ışığında yürütülen nitel karşılaştırmalı analiz yöntemiyle yapılandırılmış; suç önleme stratejilerinin etkililiği stratejik, yapısal ve normatif boyutlarıyla değerlendirilmiştir.

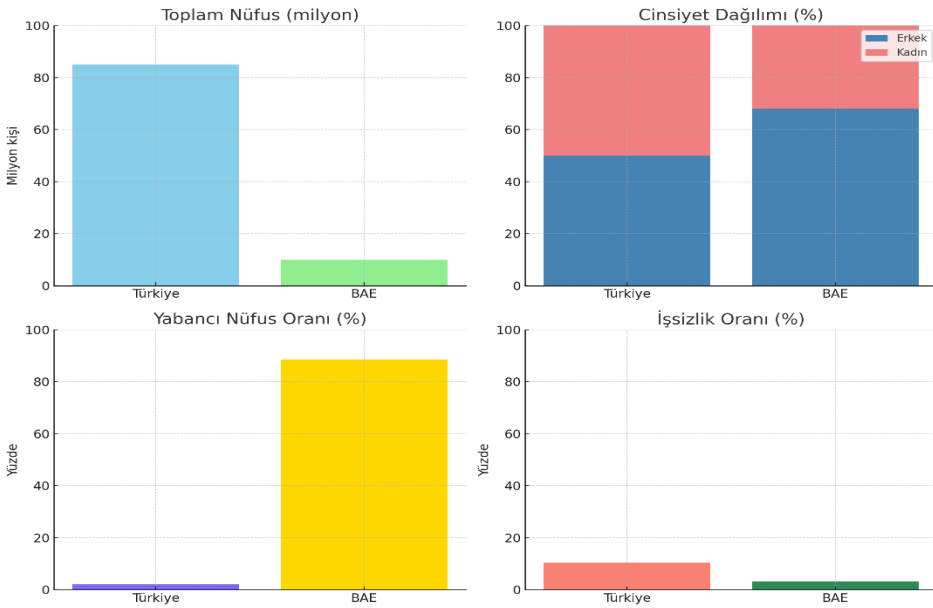
1.TÜRKİYE VE BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ HAKKINDA GENEL BİLGİLER

Suçun toplumsal bağlamda anlaşılabilmesi, nüfus yapısı ve ekonomik göstergeler gibi demografik verilerin analizini gerektirmektedir. Bu çerçevede, Türkiye İstatistik Kurumu'nun 2022 yılı için sunduğu verilerde, Türkiye'deki toplam nüfus miktarının 85 milyon civarı olduğu, kadın nüfus ve erkek nüfus dağılımının her iki cinsiyet için de yaklaşık olarak eşit oranda dağıldığı görülmektedir. Türkiye'de halihazırda ikamet eden yabancı nüfus miktarına bakıldığında ise 2022 yılında 1 milyon 823 bin 836 yabancı kişi olduğu ve ayrıca ülkedeki toplam işsizlik oranının %10,4 olduğu raporlanmıştır (TÜİK, 2022).

Türkiye'de kolluk hizmetleri, temel olarak idari kolluk ve adli kolluk birimleri tarafından yürütülmektedir. İdari kolluk, kamu düzeninin, genel sağlığın ve güvenliğin korunmasına yönelik önleyici nitelikteki faaliyetlerle sorumlu olup, suçun işlenmesini engellemeye yönelik proaktif tedbirler almaktadır. Buna karşılık adli kolluk ise, işlenmiş bir suçun soruşturulması, delillerin toplanması ve failerin tespit edilerek adli mercilere sevk edilmesi gibi görevlerle yükümlüdür. Bu iki kolluk türü, farklı hukuki yetki alanlarına sahip olmakla birlikte, suçla mücadelede birbirini tamamlayıcı nitelikte işlev görmektedir. Adli kolluk birimleri; Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Gümrük Muhafaza Genel Müdürlüğü olup idari kolluk görevlileri ise vali ve kaymakamlar, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Gümrük Muhafaza Genel Müdürlüğüdür. Türk Hukuk Sistemindeki bağımsız mahkemeler; Anayasa Mahkemesi, adli yargı mahkemeleri, idari mahkemeler ve Uyuşmazlık Mahkemeleri olarak yapılandırılmıştır.

Birleşik Arap Emirlikleri; Abu Dhabi, Dubai, Şaijah, Ajman, Umm Al Qaiwain, Fujairah ve Ras Al Khaimah emirliklerinden oluşan bir federasyondur. Ülkedeki ekonomik kaynakların büyük bir kısmı petrol sektörünün gelirlerine

aittir (Alaajel, 2005, ss. 10). BAE’de toplam nüfus miktarı 2023 yılında 10 milyon civarında olup bu toplamın %68’i erkekler, %32’si ise kadınlardan oluşmaktadır. Ülke nüfusunun yalnızca %11,5’i Birleşik Arap Emirlikleri vatandaşlarından oluşmaktayken kalan %88,5’lik kesimi ise büyük ölçüde çalışmak ve yaşamak amacıyla ülkede bulunan yabancı uyruklu kişiler, yani göçmen iş gücü oluşturmaktadır (Global Media Insight, 2023). Uluslararası Çalışma Örgütü’nün (ILO) sunduğu veriler, Birleşik Arap Emirlikleri’nde 2021 yılındaki işsizlik oranının %3,1 olduğunu göstermektedir (International Labour Organization, 2021). Hukuk sistemi ise esas olarak İslam ve Şeriat Hukuku hükümlerine dayanmaktadır. Ancak; emirliklerde hem genel hukuk ilkeleri hem de ikincil bir mevzuat açısından Fransız, Roma ve Mısır Hukuk Sistemi düzenlemelerinden yararlanılmıştır.

Grafik-1. Türkiye ve BAE'ye İlişkin Demografik ve Ekonomik Göstergeler

BAE'deki yasal yapı, en yüksek yargı mercii olan Federal Yüksek Mahkeme'nin yönettiği federal yargı sistemi ile yerel yönetim düzeyindeki yargı makamları olarak iki ana sistemde yürütülmektedir. Mahkemeler; federal ve yerel düzeydeki ilk derece mahkemeleri, federal ve yerel düzeydeki istinaf mahkemesi ve federal düzeyde olan Federal Yüksek Mahkeme ile yerel düzeydeki temyiz mahkemeleri olmak üzere üç aşamalıdır. Birleşik Arap Emirlikleri Anayasası'nın 105. maddesi, federal yasa ile yerel bir emirlik mahkemesinin yargı yetkisinin

tamamının ya da belirli bir kısmının federal ilk derece mahkemesine devredilebileceğini, buna karşılık hiçbir durumda yerel bir emirlik mahkemesinin federal mahkemeye ait yetkiyi devralmasının mümkün olmadığı hükmünün önemli altını çizmektedir. BAE'de güvenlik ve asayişten sorumlu başlıca kurum ve kuruluşları ise şu şekilde sıralamak mümkündür: Milli Güvenlik Konseyi, Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Federal Kimlik ve Vatandaşlık Kurumu, Gümrük ve Liman Güvenliği Kurumu ve Ulusal Kriz ve Acil Durum Yönetim Otoritesi'dir (<https://u.ac/en/information-and-services>).

Tablo-1. Türkiye'deki ve Birleşik Arap Emirlikleri'ndeki Kurumsal Yapının Karşılaştırılması

Kriter	Türkiye Cumhuriyeti	Birleşik Arap Emirlikleri (BAE)
Kolluk Hizmetlerinin Kurumsal Yapısı	İdari ve adli kolluk ayrımı çerçevesinde yapılandırılmış olup, her biri farklı yasal görev ve yetki alanlarına sahiptir.	Emirlik temelli bir güvenlik yapılanması benimsenmiş; her emirliğin kendi kolluk teşkilatı bulunmakla birlikte federal düzeyde koordinasyon mevcuttur.
İdari Kolluk Yetkisi ve Görevleri	Vali ve kaymakamlar başta olmak üzere Emniyet, Jandarma, Sahil Güvenlik ve Gümrük Muhafaza birimleri görev yapmaktadır.	İçişleri Bakanlığı'na bağlı olarak faaliyet gösteren yerel polis otoriteleri, kamu düzeni ve asayişin idamesinden sorumludur.
Adli Kolluk Yetkisi ve Görevleri	Savcılıklar emrinde faaliyet gösteren adli kolluk birimleri (EGM, Jandarma, SGK, GMGM) bulunmaktadır.	Adli kolluk yapılanması açık şekilde tanımlanmamış olup, adli süreçler büyük ölçüde genel kolluk kuvvetleri tarafından yürütülmektedir.
Yargı Sisteminin Temel Özellikleri	Üniter devlet yapısına uygun biçimde, Anayasa Mahkemesi, adli yargı, idari yargı ve Uyuşmazlık Mahkemeleri olmak üzere çok katmanlı, bağımsız bir yargı sistemi mevcuttur.	Federal ve yerel düzeyde örgütlenmiş çift yapıya sahip bir yargı sistemi benimsenmiştir. Mahkemeler; ilk derece, istinaf ve temyiz düzeylerinde faaliyet göstermektedir.
Anayasal Yetki Dağılımı	Hukuki ve yönetsel yetkiler merkezi otoritede toplanmıştır; yetki devri Anayasal güvence altındadır.	Anayasa'nın 105. maddesi uyarınca yerel emirlik mahkemelerinin federal yargı organlarına yetki devretmesi mümkündür; tersi yönde devre anayasal olarak yasaktır.
Kolluk Kuvvetlerinin Bağlı Olduğu Kurumlar	İçişleri Bakanlığı'na bağlı Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Gümrük Muhafaza birimleri kolluk yetkisini haizdir.	Milli Güvenlik Konseyi, Savunma Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Federal Kimlik ve Vatandaşlık Kurumu ile Kriz ve Acil Durum Yönetim Otoritesi görev yapmaktadır.
Yargı Yetkisinin Merkezi Denetimi	Yargı faaliyetleri Hâkimler ve Savcılar Kurulu tarafından idari yönden denetlenir; yürütme organı ile yargı arasında kurumsal ayırım gözetilir.	Federal Yüksek Mahkeme, federal sistemin en yüksek yargı otoritesi olarak görev yapar; yerel mahkemeler üzerinde sınırlı ancak tanımlı bir denetim gücüne sahiptir.

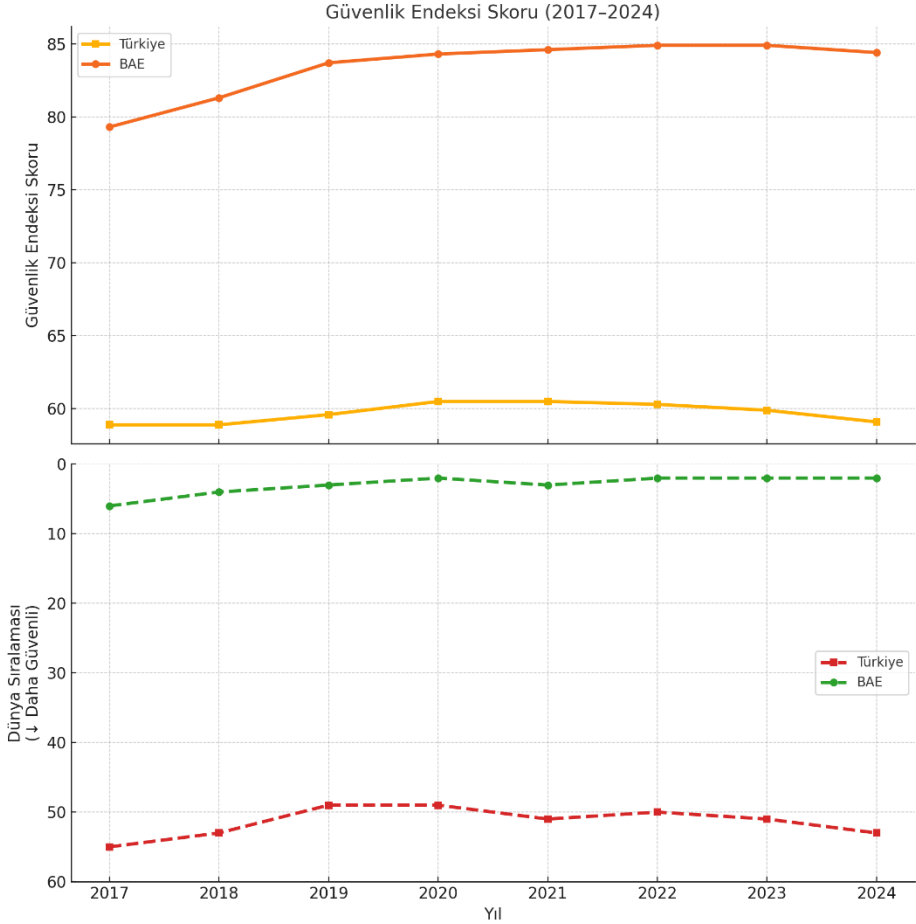
2. TÜRKİYE'DEKİ VE BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ'NDEKİ SUÇLARA GENEL BAKIŞ

Türkiye'deki Adli İstatistikler incelendiğinde, 2013-2020 yılları arasında, dosyaların yaklaşık olarak yarısına yakın bir oranın aydınlatıldığı ve yine yarıya yakın oranın ise aydınlatılmadığı ve faili meçhul kaldığı anlaşılmaktadır (Adalet İstatistikleri 2020, 2021, ss. 14). Sanık sayılarına ilişkin verilerde ise; 2014-2021 yılları arasında ciddi bir artış ve azalışların meydana geldiği görülmekle birlikte, en düşük sanık sayısının 2020 yılında kaydedildiği, 2021 yılında ise yetişkin nüfustaki sanık sayısının bir önceki yıla göre önemli ölçüde arttığı tespit edilmiştir (Adalet İstatistikleri 2021, 2022, ss. 35). 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu kapsamında suç türlerine göre inceleme yapıldığında ise malvarlığına karşı işlenen suçların oranı, 2021 yılında diğer suç tiplerine oranla daha yüksek seviyede bulunmaktadır (Adalet İstatistikleri 2021, 2022, ss. 41).

Çocuk suçluluğuna ilişkin olarak Türkiye'deki suça sürüklenen çocuk sayısının, 2014 yılına göre 2021 yılında oldukça azaldığı, ancak bu iki yıl arasında belirli dalgalanmaların yaşandığı görülmekle birlikte; 2019'da meydana gelen artışın ardından 2020'de tekrar düşüş yaşandığı ve 2021'de suça sürüklenen çocuk sayısının bir önceki yıla göre yine artış gösterdiği kaydedilmiştir (Adalet İstatistikleri 2021, 2022, ss. 68). Yetişkin suçluluğu ile aynı doğrultuda, suça sürüklenen çocuklarda da en sık işlenen suç türünün malvarlığına karşı suçlar olduğu tespit edilmiştir (Adalet İstatistikleri 2021, 2022, ss. 78).

BAE İçişleri Bakanlığı'nın sunduğu resmi verilere göre, 100.000 kişilik nüfustaki toplam suç sayısı, hızlı nüfus artışının aksine, 2012-2020 yılları içerisinde istikrarlı bir şekilde azalış göstermesine karşın 2021 yılında suç sayısında artış meydana gelmiştir (Federal Competitiveness and Statistics Centre, 2022). Bunun yanı sıra; 2021 yılında, ülkede, malvarlığına karşı işlenen suçlar diğer suç tipleri arasında en fazla orana sahip suç tipidir. Dubai Emirliği'ne ilişkin sunulan verilerde, 2013 ve 2019 yılları arasında, her iki yılda da aynı orana sahip olan tecavüz suç tipi hariç olmak üzere, tüm suçların oranlarında genel bir düşüş yaşandığı kaydedilmiştir. Öyle ki 2013 yılındaki suç oranına kıyasla, 2019 yılındaki oranda yaklaşık olarak yarı yarıya bir azalma söz konusudur. Dubai Emirliği'nde cezai kovuşturma sonucu hüküm giymiş kişilerin uyruklarına göre dağılımı incelendiğinde, nüfus yoğunluğuna paralel olarak hüküm giymiş kişilerin ağırlıklı olarak Asya uyruklu olduğu tespit edilmiştir. 2019-2021 yılları arasında BAE'de işlenen suçlara ilişkin ceza yargılamaları sonucunda verilen kararlar, çoğunlukla para cezasına yönelik olmuştur. Dubai Emirliği için sunulan

istatistiklere göre, 2019’dan 2021 yılına kadar çocuk hükümlü sayısında düzenli bir düşüş görülmüş ve 2021 yılında bu sayı en az seviyeye ulaşmıştır (Dubai Statistic Center, 2022).

Grafik-2. Türkiye ve Birleşik Arap Emirlikleri’nin Güvenlik Endeksi Skoru ve Küresel Sıralama Performansı (2017–2024) (www.numbeo.com)

2017–2024 dönemine ilişkin güvenlik endeksi verilerine dayalı olarak oluşturulan grafiksel gösterim, Türkiye ve BAE’nin toplumsal güvenliğe ilişkin algısal performanslarını karşılaştırmalı bir çerçevede analiz etmektedir. Grafik üzerindeki üst panel, ilgili yıllara ait puan tabanlı güvenlik endeks skorlarının zamansal seyrini sunmakta olup, BAE’nin bu periyotta istikrarlı ve pozitif yönlü bir eğilim izleyerek yüksek güvenlik algısı inşa ettiğini göstermektedir. Nitekim, BAE’nin güvenlik endeksi skoru 2017 yılında 79,3 düzeyindeyken, 2024 yılı

itibarıyla bu değer 84,4 seviyesine yükselmiş ve endeks puanı açısından tutarlı bir artış sergilenmiştir. Öte yandan, Türkiye'nin aynı yıllar arasında gösterdiği performans, daha durağan ve dalgalı bir karakter arz etmektedir. 2017 yılında 58,9 puanla başlayan Türkiye'nin güvenlik endeksi skoru, 2020 yılında 60,5 ile sınırlı bir artış göstermesine karşın, 2024 yılı itibarıyla yeniden 59,1 düzeyine gerileyerek, sürdürülebilir bir iyileşmenin gerçekleşmediğine işaret etmektedir.

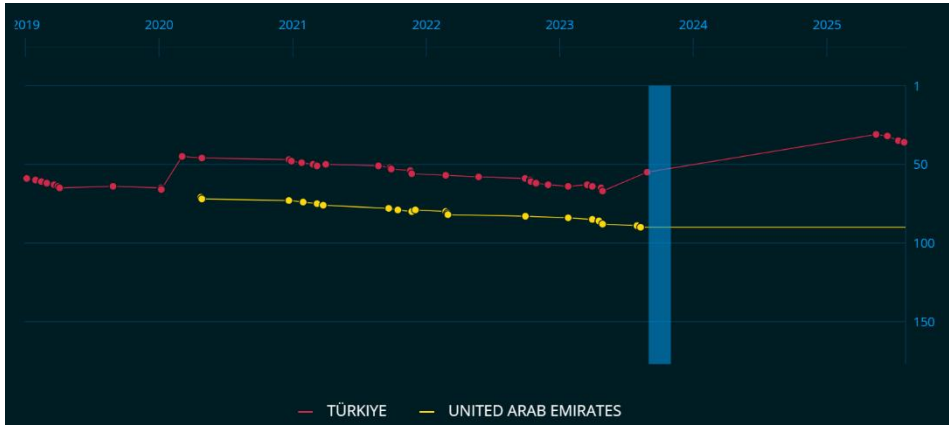
Alt panelde sunulan küresel sıralama verileri, söz konusu endeks skorlarının uluslararası bağlamda nasıl konumlandığını göstermektedir. Bu bağlamda, BAE'nin özellikle 2020 yılından itibaren 2. sıraya kadar yükselerek küresel güvenlik liginde kalıcı bir üst segment konumu elde ettiği görülmektedir. Buna karşın, Türkiye ilk 50 ülkeden biri olmasına rağmen, küresel sıralama bağlamında istikrarsız bir grafik çizmekte ve belirli yıllarda gerilemeler yaşamaktadır.

Siber suçlara ilişkin veriler değerlendirildiğinde, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu kapsamında, Türkiye'de 2024 yılı itibarıyla Cumhuriyet başsavcılıklarında soruşturma evresine intikal eden dosya, şüpheli ve suç sayılarına bakıldığında, bilişim suçlarının toplam sayısının 477.895 olduğu görülmektedir. Bu suçlar arasında en yüksek oranı, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması suretiyle işlenen suçlar oluşturmakta olup, toplam sayı 366.537 olarak raporlanmıştır. Bunu sırasıyla; sistemi engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme suçları (72.394) ve bilişim sistemine girme suçları (38.452) izlemektedir. Ayrıca, suça sürüklenen çocuklar kapsamında bilişim suçlarına ilişkin tespit edilen vaka sayısı 7.669 olarak kaydedilmiştir (Adalet İstatistikleri 2024, 2025, ss. 68-79).

2020 ve 2021 yılları içerisinde gerçekleştirilen ampirik araştırmalar da siber suçlara yönelik mağduriyet düzeylerinde belirgin bir artışa işaret etmektedir. 2020 yılında yapılan çalışmada genel siber suç mağduriyeti oranı %7,1 olarak ölçülmüşken, 2021'de gerçekleştirilen takip çalışmasında bu oran %36,9'a yükselmiştir. Özellikle bazı suç türlerinde dramatik artışlar kaydedilmiştir: bilgisayar korsanlığı mağduriyet oranı %0,8'den %24'e; zararlı yazılım bulaşması sonucu mağduriyet oranı %5,1'den %52,1'e; siber ekonomik suçlar nedeniyle maddi kayıp yaşayan bireylerin oranı %2,3'ten %13,7'ye; siber taciz gibi kişilere yönelik siber suçlara maruz kalanların oranı ise %1,8'den %25,8'e yükselmiştir (T.C. İçişleri Bakanlığı İç Güvenlik Stratejileri Dairesi Başkanlığı, 2021, ss. 7).

BAE'deki siber suçlara yönelik gerçekleştirilen araştırmalarda ise, her beş kişiden ikisinin siber suç mağduru olduğu ifade edilmiştir. Yalnızca Dubai Emirliği'nde,

2014 yılında bir önceki yıla göre siber suç vakalarında %88 oranında artış yaşanmıştır. BAE Siber Güvenlik Merkezi tarafından paylaşılan verilere göre, BAE, dünya genelinde siber saldırılara en çok hedef olan ikinci ülke konumundadır. Ülkede siber suç maliyetlerinin yıllık bazda yaklaşık 1,4 milyar Amerikan Doları (US\$) düzeyinde olduğu tahmin edilmekte olup, bu yüksek maliyetin nedenleri arasında internet kullanım yaygınlığı, teknolojik altyapının gelişmişliği ve ülkenin küresel ölçekteki görünürlüğü gösterilmektedir (Alwasmi, 2022). Bununla birlikte ülkedeki siber suç mağdurlarının %84'ünün çevrimiçi bir saldırıya uğradığı tespit edilmiştir. Suçlular tarafından kullanılan başlıca siber suç türleri arasında, bilgisayar virüsleri veya kötü amaçlı yazılımlar (%65), çevrimiçi dolandırıcılık vakaları (%54) ve kimlik avı (phishing) içerikli mesajlar (%53) yer almaktadır. Söz konusu veriler, Birleşik Arap Emirlikleri'nde dijital tehditlerin yoğunluğunu ve çeşitliliğini ortaya koymakta; siber suç tiplerinin dağılımına ilişkin nicel bir görünüm sunmaktadır (Al Neyadi vd., 2015).

Grafik-3. Ulusal Siber Güvenlik Endeksi (NCSI), Türkiye ve Birleşik Arap Emirlikleri Verileri (2019–2025) (<https://ncsi.ega.ee/ncsi-index/>)

Ulusal Siber Güvenlik Endeksi (NCSI) tarafından yayımlanan sıralama zaman çizelgesi, Türkiye ile BAE'nin dijital güvenlik performansları arasında son yıllarda birbirine zıt yönlü bir eğilimin meydana geldiğini açık biçimde ortaya koymaktadır. Türkiye'nin 2019 yılından itibaren küresel sıralamada yukarı yönlü bir ivme kazanarak konumunu istikrarlı biçimde yükselttiği gözlemlenirken, BAE'nin aynı dönemde sıralama bakımından düşüş eğilimine girdiği görülmektedir. Bu yönsel farklılık, yalnızca teknik donanım ve altyapısal gelişmişlik düzeyleriyle açıklanamayacak bir durumu işaret etmekte; aynı zamanda dijital güvenlik politikalarının sürdürülebilirliği, kurumsal kapasitenin

sürekliliği ve stratejik planlamaların bütüncül niteliği gibi yönetsimsel parametrelerin de siber güvenlik endeksinde belirleyici rol oynadığını teyit etmektedir. İlgili grafik, teknolojik kolluk uygulamalarının başarısında salt araçsal teknoloji kullanımının yeterli olmadığını; bu teknolojilerin bütünsel bir dijital güvenlik vizyonu çerçevesinde, uzun vadeli ve entegre politikalarla desteklenmesinin elzem olduğunu göstermektedir.

2020 yılına ait Uluslararası Telekomünikasyon Birliği Küresel Siber Güvenlik Endeksi (Global Cybersecurity Index, GCI) sonuçları ise, Türkiye ve BAE'nin dijital güvenlik kapasitelerinin yüksek düzeyde kurumsallaştığını ortaya koymaktadır. Türkiye, toplamda 97.50 puan elde ederek küresel düzeyde önde gelen ülkeler arasında yer almış; özellikle hukuki düzenlemeler (20.00), teknik tedbirler (19.54), kapasite geliştirme (20.00) ve uluslararası iş birliği önlemleri (20.00) alanlarında azami değerlere ulaşmıştır. Bununla birlikte, kurumsal tedbirler alanında 17.96 puan ile görece bir gelişim alanı mevcuttur. BAE ise 98.06 genel skoru ile Türkiye'nin önünde yer almakta; hukuki (20.00), kapasite geliştirme (20.00) ve iş birliği önlemleri (20.00) alanlarında maksimum skora ulaşırken, teknik tedbirler (19.08) ve kurumsal önlemler (18.98) kategorilerinde Türkiye'nin gerisinde kalmaktadır. Her iki ülke de “developing country” kategorisinde yer almakla birlikte, gösterdikleri skorlar onları küresel ölçekte “yüksek performans sergileyen” aktörler arasında konumlandırmaktadır. Veriler, Türkiye'nin siber güvenlik stratejisini teknik kapasiteyi ve çok taraflı iş birliğini önceleyen bütüncül bir çerçevede inşa ettiğini; BAE'nin ise özellikle yasal ve politika düzeyindeki altyapılarını güçlendirerek ilerlediğini göstermektedir. Bu bağlamda, kurumsal uygulama gücü, organizasyonel süreklilik ve ulusal dijital yönetim stratejileri, yalnızca teknik gelişmişliğin değil; aynı zamanda siber güvenliğin sürdürülebilirliği açısından da belirleyici parametreler haline gelmektedir (ITU, 2020).

Her iki ülke için Ulusal Siber Güvenlik Endeksi (NCSI) ile Küresel Siber Güvenlik Endeksi (ITU GCI) arasında ortaya çıkan çarpıcı fark, siber güvenliğin yalnızca teknik altyapı değil, aynı zamanda yönetim yaklaşımı ve politika şeffaflığıyla da şekillendiğini göstermektedir. BAE, 2020 yılında Küresel Siber Güvenlik Endeksi'nde 98.06 puanla üst sıralarda yer alırken; aynı dönemde Ulusal Siber Güvenlik Endeksi'nde açık kaynaklı politikalara dayalı düşük skoru ile alt sıralarda konumlanmıştır. Bu durum, BAE'nin stratejik düzeyde güçlü bir planlama ve kapasiteye sahip olmasına karşın, kamuya açık uygulama belgelerinin sınırlılığı nedeniyle uygulama düzeyinde düşük görünmesine neden

olmaktadır. Türkiye ise, Küresel Siber Güvenlik Endeksi’nde BAE’nin gerisinde kalmakla birlikte, Ulusal Siber Güvenlik Endeksi verilerine göre açık kaynaklı müdahale mekanizmaları, kamuya erişilebilir politika belgeleri ve etkin Siber Olaylara Müdahale Ekibi (SOME) yapılanmaları sayesinde daha yüksek performans sergilemektedir. Bu çelişkili tablo, dijital güvenlik mimarilerinin yalnızca “mevcut olup olmadığı” değil, “nasıl işlediği” sorusu etrafında değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Elde edilen bu veriler, yalnızca nicel güvenlik skorlarının değil; aynı zamanda bu skorların ardındaki yapısal reform kapasitesi, iç güvenlik politikalarının etkinliği, kamu düzeni uygulamalarının sürekliliği ve kurumsal yönetim kalitesinin de değerlendirilmesinin gerekliliğini ortaya koymaktadır.

3. TÜRKİYE’DE UYGULANAN SUÇ ÖNLEME STRATEJİLERİ

3.1. Çağdaş Kolluk Stratejileri

Türk Emniyet Teşkilatı bünyesinde, teknolojik gelişmeler doğrultusunda yapılandırılan ve güvenlik hizmetlerinin dijital dönüşüm süreci kapsamında işlevselleştirilen PolNet bilgi ağı, suç ve suçlularla etkin mücadeleye yönelik bilişim destekli bir altyapı sunmaktadır. Parmak izi tanıma sistemleri, veri iletişim ağları, ses ve görüntü bilgileri gibi çeşitli teknolojik bileşenleri tek bir entegre polis iletişim platformunda bir araya getiren bu sistem, olaylara sürekli ve anlık erişim imkânı sağlayarak emniyet hizmetlerinin koordinasyonunu güçlendirmektedir. Ayrıca, sınır kapılarındaki güvenlik önlemlerinin etkin bir biçimde yürütülmesine katkı sunmakta ve bünyesinde yer alan Ayniyat Takip Sistemi aracılığıyla kurumsal kaynakların ve bütçenin izlenebilirliğini artırarak daha etkili ve verimli bir kamu yönetimi pratiği ortaya koymaktadır (Arı, 2014, ss. 115-116).

PolNet bilgi sistemleri, farklı operasyonel ve idari ihtiyaçlara cevap verecek şekilde yapılandırılmış çok katmanlı bir ağdan oluşmaktadır. Bu sistem, emniyet birimlerinin hem rutin idari süreçlerini hem de adli ve güvenlik temelli faaliyetlerini bütüncül bir biçimde desteklemektedir. Bu bağlamda, temel veri akışı ve işlem güvenliği Emniyet Bilgi Sistemi ile Polis Bilgisayar Sistemleri üzerinden sağlanmaktadır. Adli bilişim alanında kritik önem taşıyan Otomatik Parmak İzi Tanıma Sistemi (AFIS), parmak izi kayıtlarının oluşturulması, depolanması ve karşılaştırmalı analizinin yapılmasına imkân tanımaktadır. Trafik güvenliğine yönelik istatistiksel veri üretimi, arşivleme ve sorgulama işlemleri ise Trafik Bilgi Sistemi aracılığıyla yürütülmektedir. Kurumsal iletişim ve

koordinasyonun geliştirilmesi amacıyla EmisNet kullanılmakta; kriminal laboratuvarlarda gerçekleştirilen bilimsel analizlerin hızlı biçimde emniyet birimlerine iletilmesi için Kriminal Polis Laboratuvarı Net devreye sokulmaktadır. Bunun yanı sıra, kent güvenliğinin izlenmesi ve denetiminde Mobil Elektronik Sistem Entegrasyonu (MOBESE), önemli bir işlev görmektedir (Çevik ve Filiz, 2008, ss. 170).

İnsan kaynakları yönetimi bakımından Personel Yönetim Bilgi Sistemi, şahıslar hakkında kimlik ve adli sicil verilerinin elde edilmesinde ise Genel Bilgi Toplama (GBT) sistemi kullanılmaktadır. Genel Bilgi Toplama (GBT) projesi aracılığıyla, aranan, kaçak veya kayıp şahıslara ilişkin bilgilere hızlı ve etkin biçimde ulaşılabilmekte; daha önce yaklaşık 45 dakika süren sorgulama işlemleri, bu sistem sayesinde yaklaşık 12 saniye gibi çok daha kısa bir sürede tamamlanabilmektedir. Bu gelişme, güvenlik birimlerinin karar alma ve müdahale süreçlerinde zaman kaybını en aza indirerek operasyonel etkinliği önemli ölçüde artırmaktadır. Ayrıca, Kayıp Eşya ve Evrak modülü, kayıp veya çalıntı unsurların takibini kolaylaştırırken; sınır güvenliği kapsamında, kara, hava ve deniz giriş-çıkış noktalarında kontrol mekanizması sağlayan TAHDİT Projesi, aranan ya da çıkış yasağı bulunan kişilerin tespitine yönelik kritik bir fonksiyon üstlenmektedir. Son olarak, soruşturma süreçlerinin etkinliğini artırmak ve suçların aydınlatılmasını hızlandırmak amacıyla geliştirilen Emniyet Kolluk İşlemleri Projesi (EKİP), PolNet sistemi içerisinde bütünleşik bir platform olarak öne çıkmaktadır (Çevik ve Filiz, 2008, ss. 171).

Pek çok ülkede olduğu gibi Türkiye'de de polis teşkilatı çoğunlukla işlenen suçlara tepki gösteren ve hukukun uygulanmasına yönelik çalışan reaktif polis özelliği taşımaktadır (Seyhan ve Eryılmaz, 2006, ss. 30-31). Kolluk kuvvetlerinin suça yönelik alacağı önlemlerde sivil toplumu dahil etmek, kurum ve kuruluşlar arasındaki koordinasyonu geliştirebilmek ve sivil gözetimi sağlayabilmek amacıyla 2008-2021 yıllarını kapsayan İç Güvenlik Sektörünün Sivil Gözetiminin Geliştirilmesi Projesi hayata geçirilmiş ve bu amaçla İl ve İlçe Suç Önleme ve Halk Güvenliği Kurulları ile Yerel Güvenlik Komisyonlarının kurulması planlanmıştır (Babahanoğlu, 2021, ss. 306-312). Toplum Destekli Polislik, Türkiye'de gönüllülük esasına dayalı bir yaklaşımla yapılandırılmış olup, toplumla doğrudan temas kurmayı ve güvene dayalı ilişkiler geliştirmeyi amaçlayan bir polislik modelidir. Bu doğrultuda, sahada mobil ve aktif bir çalışma gereksinimi bulunduğundan, söz konusu birimlerin organizasyonu yerel düzeyde farklılaşmaktadır: illerde Toplum Destekli Polislik Şube Müdürlükleri, ilçelerde ise Toplum Destekli Polislik Bürosu şeklinde konumlandırılmıştır. Aynı

hedefler doğrultusunda, “Mahalle Polisliği” uygulamasının da hayata geçirilmesi planlanmakta olup, bu uygulama ile güvenlik hizmetlerinin yerel düzeyde daha erişilebilir, sürekli ve vatandaş odaklı bir biçimde sunulması amaçlanmaktadır (Altunbaş, 2011, ss. 367).

2007 yılında Türkiye’de uygulamaya konulan önleyici kolluk hizmetleri ile; günlük yaşantı içerisinde insan yoğunluğunun fazla olduğu bölgelerde meydana gelen hırsızlık, dolandırıcılık, gasp, taciz ve benzeri suçlara, hızlı bir müdahale etmeyi ve muhtemel mağduriyetlerin önüne geçebilmeyi amaçlanmış ve Önleyici Hizmetler Şube Müdürlükleri inşa etmiştir (Ataç ve Gürbüz, 2009, ss. 39). Türkiye’de önleyici kolluk hizmetlerinin etkin yansımalarını “6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun” düzenlemelerinde ve trafik kontrollerinde dronların kullanılmasında da görebilmek mümkündür (Alkan ve Karamanoğlu, 2020, ss. 413). Yürürlüğe giren 7245 sayılı Çarşı ve Mahalle Bekçileri Kanunu ve bu kanun uyarınca genel kolluk kuvvetlerine yardımcı olmak ve genel asayişin sağlanması noktasında silahlı bir kolluk olarak çalıştırılmak üzere çarşı ve mahalle bekçilerinin istihdam edilmesi, suç önleme alanında getirilen bir diğer yeniliktir. Mevcut kanun, çarşı ve mahalle bekçilerine halka yardım, önleyici ve koruyucu görevler, durdurma ve kimlik sorma ve adli görevler konusunda yetki ve sorumluluk yüklemektedir. Bekçilik sisteminin getirilmesi ile beraber, 2019 yılının ilk yarısında, 2017’nin ilk yarısına kıyasla suç sayısında %26,23 oranında bir düşüş yaşandığı tespit edilmiştir (İrdem, Öztürk ve Akıncıoğlu, 2019, ss. 25-26).

3.2. Toplum Güvenliği Sistemleri

Türkiye’deki suç önleme çabalarını destekleyen ve suçların aydınlatılmasında sıkça başvurulan mekanizmalardan biri Kent Güvenlik Yönetim Sistemi (KGYS)’dir. Bu sistem, diğer bir ifade ile Mobil Elektronik Sistem Entegrasyonu (MOBESE) olarak da adlandırılmaktadır. KGYS, Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Bilgi Yönetim Sistemleri ile entegre bir şekilde çalışmaktadır. Sistem aracılığıyla, hukuki düzenlemeler çerçevesinde elde edilen görüntü, ses ve konum bilgileri işlenmekte, sonuçlar üretilmekte ve arşivlenmektedir. Elde edilen bu veriler, ayrıca PolNet bilişim ağı ile desteklenerek güvenlik birimlerinin kullanımına sunulmaktadır. Yüz Tanıma Sistemleri, Akıllı Ulaşım Sistemi (AUS), Plaka Tanıma Sistemi ve Trafik Denetim Sistemleri (TEDES) de MOBESE aracılığı ile temin edilen verilerden yararlanmaktadır (EGM, 2014, s. 13-15). Suçluların kimliklerinin tespiti ve suç olaylarının aydınlatılması amacıyla sıklıkla başvurulan MOBESE (Mobil Elektronik Sistem Entegrasyonu), yalnızca delil

toplama ve olayların çözümüne katkı sağlamakla kalmamakta, aynı zamanda suç işleme eğilimindeki bireyler üzerinde caydırıcı bir etki de oluşturmaktadır. Bu yönüyle MOBESE sistemleri, hem suç sonrası adli süreçlere destek sunan bir izleme aracı hem de önleyici kolluk faaliyetlerinin teknolojik bir bileşeni olarak değerlendirilmektedir (Kün, Bayram ve Özhan, 2014, ss. 247; Çevik ve Filiz, 2008, ss. 172-178).

Güvenlik teşkilatının teknolojik kapasitesini yansıtan ve çift yönlü (önleyici/adli) işlev gören MOBESE, sayısal harita üzerinde yapılan analizler ve bu bilgilerin çözümlenmesi için Coğrafi Bilgi Sistemleri ile birlikte çalışmaktadır. Coğrafi Bilgi Sistemleri'nin işleyişi, suça dair ve sıcak noktaları tespit etmek, güvenlik riski taşıyan olayların yoğunlukta olduğu bölgelere ilişkin modern kartografya teknikleri ile oluşturulan akıllı haritalar ve bilişim altyapısı kullanılarak coğrafi suç analizlerinin yapılmasını ve sonuçlar üretilmesini içermektedir. Başka bir ifade ile, bilişim ortamında mekânsal düzeyde bilgi toplamak, kaydetmek, depolamak, sorgulamak, uzamsal boyutta analiz etmek için oluşturulan bir veri sistemi olarak kullanılmaktadır (Karakaş, Karadoğan ve Arslan, 2004, ss. 37-42).

4. BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ'NDE UYGULANAN SUÇ ÖNLEME STRATEJİLERİ

4.1. Çağdaş Kolluk Stratejileri

Suç önleme çabalarının tarihsel gelişimi incelendiğinde, teknolojik yeniliklerin suçla mücadele stratejilerinde reform niteliğinde dönüşümlere yol açan belirleyici bir unsur olduğu görülmektedir. Bu bağlamda, gerek bilgi tabanlı teknolojiler (örneğin veri analitiği, yapay zeka destekli izleme sistemleri), gerekse malzeme tabanlı teknolojiler (örneğin robotik donanımlar, insansız araçlar), güvenlik birimlerinin operasyonel kapasitesini artıran etkili araçlar olarak öne çıkmaktadır. Son yıllarda geliştirilen teknolojik yenilikler arasında, suçların henüz meydana gelmeden engellenmesini amaçlayan proaktif suç önleme yaklaşımlarında, özellikle sürücüsüz mini polis araçları dikkat çekici bir uygulama örneği olarak değerlendirilmektedir. 2020 yılında Dünya Polis Zirvesi'nde tanıtılarak faaliyete geçirilen fütüristik sürücüsüz polis arabaları; suçun işlenmesi veya potansiyel bir suç tehlikesinin tespit edildiği durumlarda, devriyelerin yardım istemek için doğrudan polis komuta merkezleriyle iletişime geçmesine olanak tanımaktadır. Bu araçlar; şüphelilerin tespit edilmesi, suç işlendiğinde veya suçüstü hallerde anında müdahale sağlanması, şüphelilerin veya suçluların yakalanması için

harekete geçirilebilecek ve kesintisiz devriye sağlayabilecek bir drone teknolojsi ile donatılmaktadır (Gregg, 2019, ss. 2-3). Geliştirilen M01 tipi sürücüsüz mini polis aracı, tüm yollara erişebilmekte iken M02 tipi araç, daha farklı olarak dar yol ve sokaklar ile yoğun ve kalabalık bölgelerde kullanılmaktadır. Yapay zeka, 360 derecelik gözetleme teknolojisi ve makine öğrenim tekniklerinin kullanıldığı otonom araçlarda; yüksek çözünürlüklü kameralar, 4D görüntü radarı, biyometrik veri analizi, Yüz Tanıma ve İris Tanıma Sistemleri ve Komuta Harekat Odasına bağlı gelişmiş bir iletişim sistemi bulunmaktadır (Hope, 2022).

Dubai Polis Teşkilatı’nda kullanılmak üzere geliştirilen ve insansız hava araçları olarak adlandırılan drone kutuları ile insan müdahalesi gerekmeksizin polis devriyelerinin sürdürülebilmesi sağlanmaktadır. Drone kutuları; meydana gelen suçlara veya güvenlik risklerine, yangınlara, trafik ihlallerine ve kazalarına polisin müdahale edebilme süresini yaklaşık olarak 4.4 dakikadan 1 dakikaya indirmektedir. Önceden programlandırılan bir görev için de kullanılabilen drone kutuları, buldukları bölgeden veri aktarımı yapabilmekte ve 50 km/h hızla uçuş yapabilmektedir (Abbas, 2022).

BAE İçişleri Bakanlığı’na bağlı olarak faaliyet gösteren Dubai Polis Teşkilatı Denetim ve Uyum Departmanı bünyesinde, güvenlik hizmetlerinin dijital dönüşümünü sağlamak ve modern güvenlik stratejileri geliştirmek amacıyla Yapay Zeka Genel Müdürlüğü kurulmuştur. Söz konusu müdürlük, yapay zeka temelli sistemlerin geliştirilmesi, test edilmesi ve uygulanmasına yönelik eylem planları oluşturmakta; bu kapsamda, Yapay Zeka Stratejik Planı (2018–2021) gibi politik belgeler hazırlayarak suç önleme süreçlerinde hayata geçirmektedir. Bununla birlikte, yapay zeka alanında dünyada ilk kez “Yapay Zeka Devlet Bakanlığı” ataması gerçekleştiren ülke olarak BAE, bu yaklaşımıyla, suç önleme politikalarının geleceğinde yapay zeka teknolojilerinin merkezi bir rol oynayacağı yönündeki görüşünü kurumsal düzeyde desteklemektedir.

Temel anlamda bir motosiklet ve helikopter özellikleri göstererek 70 km/h, 43.5 mil/s hızın biraz üzerinde ve sınırlı maksimum hıza sahip olan ve Dubai Polis Teşkilatı’nda Robocopter ya da Hoverbike olarak tanımlanan uçan motorsikletler yenilikçi ulaşım ve müdahale araçlarının güvenlik hizmetlerine entegrasyonu kapsamında geliştirilmiştir. Bu inovatif güvenlik araçları, ivedi müdahale gerektiren suçlarda, kazalarda, afet anında ve diğer acil durumlarda “ilk müdahale birimi” olarak kullanılmaktadır. S3 model uçan araçlar, Hoverbike ya da diğer adıyla Robocopter, yerden beş metre yükseklikte uçabilmekte ve altı kilometreye

kadar seyahat edebilmekte olup uçuş süreleri 10 ile 25 dakika arasında bulunmaktadır (Page, 2019).

Yapay zeka ve robotik teknolojilerin kolluk kuvvetleri bünyesinde kullanımına yönelik uygulamalar, geleneksel polislik anlayışının ötesine geçerek daha otonom, hızlı ve analitik müdahale yeteneklerinin geliştirilmesini mümkün kılmaktadır. Bu doğrultuda BAE Dubai Polis Teşkilatı'nda yapılandırılan Polis Robotları (Robocop), insanların soru sormasına, suçların polise bildirilmesine, trafik kontrollerinin yürütülmesine ve turizm bölgelerinde terörizm risklerinin takip edilmesine yardımcı bir görev üstlenmekle birlikte gözlem alanına giren yüzlerin bir polis veri tabanıyla karşılaştırılmasını sağlamakta ve böylece, şüpheli kişilere dair verilere ulaşılabilir. Konuşabilen ve el sıkışabilen Robocoplar, polis birimlerine yönelik pozitif bir algı geliştirmek ve dost canlısı bir izlenim vermek üzere tasarlanmıştır. Polis komuta merkezlerine sundukları canlı veriler sayesinde, polis denetiminin sürekliliği sağlanmaktadır (Aristovnik, 2022, ss. 126). Dubai Polis Teşkilatı, 2030 yılına kadar bütün polis gücünün %25'ini robotlardan oluşturmayı planlamaktadır (Macrorie, Marvin ve While, 2021, ss. 206).

BAE'de, trafikte olumlu sürücü davranışlarını teşvik eden Mutluluk Devriyeleri ve Mutluluk Kuponu uygulamalarının yanı sıra, genç nüfusu hedef alan Ramazan Buluşmaları ve Gençlik Buluşmaları programları dikkat çekmektedir. Bununla birlikte, halkın suçla mücadele süreçlerine aktif katılımını sağlamak amacıyla Hepimiz Polisiz projesi yürürlüğe konmuş; Abu Dhabi'de ise toplumsal polis imajını dönüştürmek ve "karanlık sayılar" olarak ifade edilen kayıtdışı suç verilerini görünür kılmak üzere Kapsamlı Karakollar inşa edilmiştir. Bu girişimler, çağdaş kolluk hizmetlerinde toplum destekli polislik anlayışı ile yumuşak güç kullanımının somut yansımaları olarak değerlendirilmektedir. Abu Dhabi Polis Teşkilatı Mutluluk Devriyesi ekibi, kuralları ihlal etmeyen sürücülere Mutluluk Kuponu olarak adlandırılan çeşitli hediyeler dağıtmak üzere oluşturulmuş bir polis ekibidir (Sebugwaawo, 2022). Buna karşılık; trafikte küçük hatalar yapan sürücülere uygulanan sarı kart sistemi ise, suçlulara anında katı bir ceza uygulamak yerine, kurallara uymayı teşvik etmek üzere geliştirilmiştir. Ayrıca, "toplum mutluluğunu" kamu politikalarının merkezine yerleştirmek ve bu alandaki çalışmaların kurumsal düzeyde sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla, BAE'de Mutluluk ve Refah'tan Sorumlu Devlet Bakanlığı ihdas edilmiştir. Bu bakanlık, mutluluk odaklı yönetim anlayışının resmî devlet politikası hâline

getirilmesinde ve toplum refahının artırılmasına yönelik stratejilerin uygulanmasında temel bir rol üstlenmektedir.

Abu Dhabi Emirliği'nde, çeşitli uluslararası gönüllü polislik programlarına benzer şekilde, asayişin sürdürülmesinin herkesin (vatandaşlar ve bölge sakinleri) sorumluluğunda olduğu prensibi ile kurulan Hepimiz Polisiz uygulaması ekibi, günlük aksaklık ve düzensizlikler ile ilgili Abu Dhabi polisini desteklemekte, polis kuvvetleri ile halk arasında hayati bir bağ kurmakta ve her iki tarafı da temsil eden, kapsamlı ve oldukça profesyonel bir eğitim alan bireylerden oluşmaktadır. Bununla birlikte, Dubai Polis Teşkilatı'ndaki Hepimiz Polisiz uygulamasında, etrafta polis bulunmadığı durumlarda, bazı sürücülerin trafik kurallarını ihlal etmesine ve sonrasında yaptırımsız kalmasına tepki gösteren ve yasalara uyum sağlayan sürücülerin adalete olan güvenlerini yitirmemesi için onları polis ile iş birliğine davet eden bir yaklaşım söz konusudur. Hepimiz Polisiz faaliyetlerini sürdüren ekip üyeleri, görevleri gereği maruz kaldıkları bilgilerin gizliliğini korumakla yükümlüdür (Al Manhali, Al Kaabi ve Alhanaee, 2022, ss. 236-248).

4.2. Toplum Güvenliği Sistemleri

Güvenlik sektörüne büyük yatırımlar yapılan BAE'de, Abu Dhabi Polis Teşkilatı, şehir genelinde kurulu görsel gözetim ekipmanlarından işitsel ve görsel canlı veriler ve akıllı uyarılar alan, alınan bu verileri entegre sistemlerin koordinasyonu ile olaylara hızlı erişim sağlayan Şahin Gözü Sistemi'ni kullanmaktadır. Abu Dhabi Emirliğinin farklı noktalarına yayılmış binlerce kamera, akıllı analize dayalı elektronik bir arayüz ve vaka bazında uyarılar aracılığıyla birbirine bağlanmaktadır. Ayrıca, Şahin Gözü Sistemi ile kişilerin kimlikleri tespit edilebilmekte ve bu sayede elde edilen delillerle suçların aydınlatılması kolaylaşmakla birlikte suçların önlenmesi noktasında da kritik bir rol üstlenmektedir.

BAE'de kullanılan yüz tanıma sistemlerinin yanında, ayrıca kişilerin iris desenlerine göre kimliklendirilmesini sağlayan göz izi tanıma sistemini de kullanmaktadır. Kişilerin gözünün irisinde görülebilen rastgele modeller, matematiksel olarak analiz edilmekte ve aranan kişilere ait kimlik bilgileri yalnızca saniyeler içerisinde tespit edilebilmektedir (<https://u.ae/en/information-and-services/justice-safety-and-the-law>). Bu yöntem, özellikle; kara, deniz ve havadan ülkeye çeşitli giriş ve çıkışları kontrol etmede önemli bir rol

oynamaktadır. BAE’de geliştirilen İris Tanıma Sistemi, özel iris teknolojisine sahip kameralar, arayüzler ve yazılımlara bağlı hazır bileşenlerden meydana gelmektedir. Elde edilen IrisCode’lar, dağıtılmış bir iletişim ağı aracılığıyla Abu Dhabi Polisi Teşkilatı’na ait merkezi bir veri tabanına gönderilmektedir. Saniyede 650.000’den daha fazla iris karşılaştırmasını sunabilen iris veritabanlarının tümü bellekte yerleşiktir. İris Tanıma Sistemi’ne işlenen bilgiler, her iki irisin de kaydını ve kişiye ait biyografik verileri kapsamaktadır (Al-Raisi ve Al-Khouri, 2008, ss.124).

Tablo-2. Birleşik Arap Emirlikleri'nde Dijital Güvenlik Politikalarının ve Teknoloji Tabanlı Uygulamaların Kronolojik Gelişimi (2001–2023)

Yıl	Dijital Güvenlik Politikaları ve Teknolojik Uygulamalar
2001	Dubai Polis Teşkilatı altında Yapay Zeka Genel Müdürlüğü’nün kurulması
2003	Biyometrik tabanlı İris Tanıma Sistemlerinin kurumsal düzeyde uygulanmaya başlanması
2016	Toplum destekli polislik anlayışının bir örneği olarak 'We Are All Police' programının başlatılması
2017	Robot polislerin kent güvenliği görevlerine entegrasyonu (Robocop uygulaması) Yapay Zeka Bakanlığı’nın kurulumu
2018	Yapay Zeka Stratejik Planı (2018-2021)
2022	Otonom insansız hava aracı (drone-in-a-box) sistemlerinin güvenlik operasyonlarında kullanılmaya başlanması

5. MATERYAL VE YÖNTEM

Bu çalışma, nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde yapılandırılmış ve karşılaştırmalı analiz yöntemi temelinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma sürecinde, belge analizi ve içerik analizi teknikleri kullanılmış; Türkiye ve Birleşik Arap Emirlikleri’nde (BAE) çağdaş kolluk hizmetleri ile toplum güvenliği sistemleri kapsamında geliştirilen suç önleme stratejileri, kamu kurumlarına ait resmî raporlar, politika belgeleri, strateji dökümanları, adli istatistikler ve güvenlik verileri ile desteklenmiş akademik literatür temelinde sistematik olarak incelenmiştir. Verilerin güvenilirliği açısından, her iki ülkenin resmî devlet

kurumları (örneğin TÜİK, EGM, Dubai Police, UAE Federal Statistics Centre vb.) tarafından yayımlanan güncel kaynaklar esas alınmıştır.

Karşılaştırmalı analizde, suç önleme stratejilerinin değerlendirilmesinde üç temel kıyaslama kriteri belirlenmiştir:

- Çağdaş kolluk hizmetleri bağlamında geliştirilen teknolojik uygulamalar
- Toplum güvenliği sistemleri ve toplum destekli polislik yaklaşımları
- Suç istatistikleri ve önleme stratejilerinin etkililiği

Bu kriterler doğrultusunda, her iki ülkenin çağdaş güvenlik yaklaşımları; teknolojik araçların kullanımı, suçun önlenmesine yönelik sistematik müdahale biçimleri, istatistiksel başarı oranları ve proaktif/reaktif kolluk farkı gibi parametreler üzerinden karşılaştırılmıştır. Araştırmanın temel varsayımı, suç oranlarının düşürülmesinde proaktif, teknoloji destekli, yapay zeka temelli ve toplum odaklı güvenlik politikalarının reaktif modellere kıyasla daha etkin sonuçlar doğurduğudur. Bu doğrultuda BAE örneğinde başarıyla uygulanmakta olan bazı yenilikçi modellerin Türkiye’ye kurumsal, toplumsal ve hukuki bağlamda ne ölçüde entegre edilebileceği de tartışmaya açılmıştır.

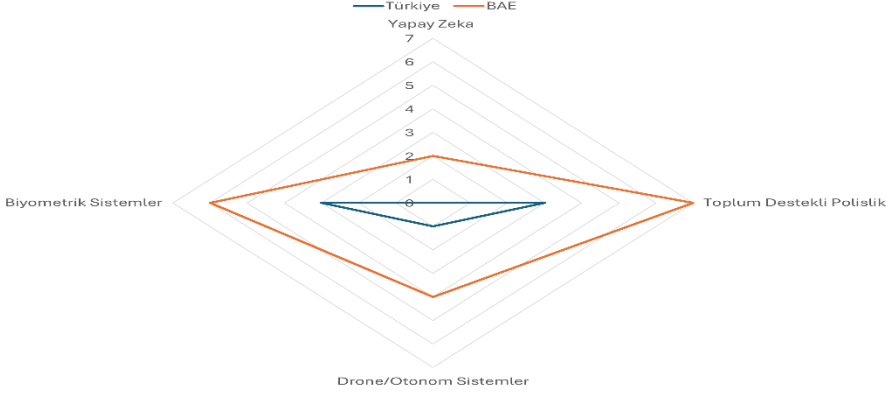
Araştırmada elde edilen bulgular, iki ülkenin kolluk ve güvenlik stratejileri arasındaki benzerlikleri ve ayrışma noktalarını ortaya koyarak, gelecekteki politika yapım süreçlerine veri temelli bir katkı sunmayı hedeflemektedir.

6. BULGULAR

Tablo-3. “Çağdaş Kolluk Hizmetleri” ve “Toplum Güvenliği Sistemleri” Özelinde Türkiye ve Birleşik Arap Emirlikleri’nde Uygulanan Başlıca Suç Önleme Stratejileri

	Ülke	
	Türkiye	Birleşik Arap Emirlikleri
Çağdaş Kolluk Hizmetleri	<ol style="list-style-type: none">PolNet Uygulaması1. AFIS2. Trafik Bilgi Sistemi3. Plaka Tanıma Sistemi4. MOBESE5. Ayniyat Takip Sistemi6. Emniyet Bilgi Sistemi7. TAHDİT Projesi8. GBT uygulaması	<ol style="list-style-type: none">Sürücüsüz Mini Polis Arabaları1. Yüksek çözünürlü kameralar, drone, 4D görüntü radarı, biyometrik veri analizi, harita, yüz tanıma ve iris sistemleri, Komuta Harekat Odasına bağlı iletişim sistemleri ile

	<p>9. Kayıp Eşya ve Belge Projesi (KEP) 10. Emniyet Kolluk İşlemleri Projesi (EKİP) 11. KPL Net</p> <p>b) Toplum Destekli Polislik 1. Mahalle Polisliği</p> <p>c) Önleyici Hizmetler Şube Müdürlükleri 1. Trafik kontrolünde drone kullanılması 2. Huzur İstanbul Projesi</p> <p>d) Çarşı ve Mahalle Bekçileri</p>	<p>donatılan M01 ve M02 tip araçlar</p> <p>b) Drone kutuları</p> <p>c) Dubai Polis Teşkilatı Yapay Zeka Departmanı</p> <p>d) Yapay Zeka Bakanlığı</p> <p>e) Yapay Zeka Stratejik Planı (2018-2021)</p> <p>f) Robocopter (Hoverbike)</p> <p>g) Robot Polis Uygulaması Robocop</p> <p>h) Toplum Destekli Polislik</p> <p>i) Yumuşak Güç Prensibi 1. Ramazan Buluşmaları 2. Gençlik Buluşmaları 3. Kapsamlı Karakollar</p> <p>j) Mutlu Devriyeler ve Mutluluk Kuponu 1. Sarı kart sistemi</p> <p>k) Mutluluk ve Refahtan Sorumlu Devlet Bakanlığı</p> <p>l) Mutluluk Ölçer Uygulaması</p> <p>m) Hepimiz Polisiz Programı</p>
<p>Toplum Güvenliği Sistemleri</p>	<p>a) MOBESE b) Coğrafi Bilgi Sistemleri c) Yüz Tanıma Sistemleri d) Akıllı Ulaşım Sistemi e) Plaka Tanıma Sistemi f) Trafik Denetim Sistemi</p>	<p>a) Şahin Gözü Sistemi ve CCTV 1. Yüz Tanıma Sistemi 2. Trafik Denetim Sistemi 3. Akıllı Uyarı Sistemi</p> <p>b) İris Tanıma Sistemi</p>

Grafik-4. Türkiye ve Birleşik Arap Emirlikleri’nde Güvenlik Teknolojileri Uygulama Yoğunluğu (Radar Grafiği)

Çalışma kapsamında elde edilen bulgular, Türkiye ve BAE’nin güvenlik teknolojileri alanındaki uygulamalarını tematik kategoriler çerçevesinde karşılaştırmalı olarak ortaya koymaktadır. Toplum destekli polislik başlığı altında BAE'nin yedi, Türkiye'nin ise üç uygulama ile temsil edildiği görülmektedir. Biyometrik sistemler kategorisinde her iki ülkenin de uygulamalara sahip olduğu, BAE’de ayrıca İris Tanıma Sistemi’nin de kullanıldığı görülmektedir. Drone ve otonom teknolojiler alanında ise Türkiye’ye kıyasla BAE’de daha fazla uygulamaların yer aldığı tespit edilmiştir.

Yapay zeka temelli sistemler kategorisinde ise BAE'nin özellikle iki kurum ile öne çıktığı belirlenmiştir: Yapay Zeka Departmanı (Dubai Police) ve Yapay Zeka Devlet Bakanlığı. Bu stratejiler, yalnızca önleyici ve caydırıcı teknolojik donanımı değil, aynı zamanda yapay zekâya dayalı kolluk mimarisinde kurumsal yapılanmayı da içermektedir. Türkiye tarafında ise bu başlık altında başlıca uygulamalar kapsamında doğrudan yapay zeka ile ilişkilendirilen spesifik kurumlara yer verilmediği, analiz edilen dönemde yapay zeka odaklı müstakil bir bakanlık ya da departman yapılanmasının bulunmadığı görülmektedir.

Söz konusu veriler doğrultusunda oluşturulan radar grafiği, toplum destekli polislik, biyometrik sistemler, yapay zeka sistemleri ve drone/otonom teknolojiler olmak üzere dört ana kategoride her iki ülkedeki başlıca uygulama sayısına dayalı konumunu görselleştirmektedir. Grafik, tematik yoğunluğu sayısal eksen üzerinden sunarken, veri tabanlı sistemler ve önleyici hizmetler gibi yüksek yoğunluklu kategoriler grafik dışı tutulmuş ve ayrıca değerlendirilmiştir.

7. TARTIŞMA

Modern polislik hizmetleri, teknolojik gelişmeler ile birlikte evrimleşmekte ve bu yenilikler, “çağdaş polislik felsefesi” olarak benimsenmektedir. Bu çalışmada, Türkiye ve Birleşik Arap Emirlikleri’nde (BAE) dijitalleşen kolluk hizmetlerinin yapısal ve teknolojik boyutları karşılaştırmalı olarak incelenmiş, elde edilen bulgular ışığında iki ülkenin güvenlik mimarisi, dijital kapasite inşası ve toplumsal güvenlik stratejileri derinlemesine değerlendirilmiştir. Bulgular, nicel güvenlik endeksleri ve kurumsal-uygulama düzeyindeki farklılıklar bağlamında çok katmanlı bir tartışmayı gerekli kılmaktadır.

Her iki ülke de dijital dönüşüm çağının gereklerini güvenlik sektörü bağlamında karşılamaya yönelik kapsamlı stratejiler geliştirmiş olmakla birlikte, bu stratejilerin niteliği ve kurumsal işleyişteki izdüşümleri önemli ölçüde farklılaşmaktadır. BAE, güvenlik hizmetlerini yalnızca teknolojiyle desteklemekle kalmayıp, doğrudan yapay zekaya dayalı özerk kurumsal yapılar (örneğin, Yapay Zeka Bakanlığı, Dubai Polis Teşkilatı bünyesinde Yapay Zeka Genel Müdürlüğü) oluşturmak suretiyle güvenlik mimarisini dijital paradigmalara göre yeniden tasarlamaktadır. Bu yönüyle, BAE’nin yaklaşımı, klasik kolluk anlayışını aşan proaktif, otomasyon merkezli ve makine destekli bir güvenlik vizyonuna işaret etmektedir. Ayrıca, BAE’de; yüksek çözünürlü kameralar, drone, biyometrik veri analizi, 4D görüntü radarı, haritalar, kimliklendirme sistemleri ve gelişmiş iletişim sistemleriyle donatılmış sürücüsüz mini polis arabaları, şüpheli durumların tespiti ve suçlara anında müdahale imkanı sunan drone kutuları, uçan polis motorları Robocopter (Hoverbike) ve kesintisiz devriye yapabilen robot polis uygulaması Robocop, ülkede halihazırda, yapay zeka ile suç önleme alanında kullanılan diğer etkili stratejilere örnek gösterilmektedir.

Toplum güvenliği sistemleri başlığında, her iki ülkede de benzer birtakım mekanizmaların kullanıldığı görülmektedir. Türkiye’deki MOBESE’nin, BAE’de uygulanan Şahin Gözü ve CCTV sistemleri ile bağdaştığı ifade edilebilir. Ancak; BAE’de bulunan Şahin Gözü Sistemi ve CCTV sistemleri ülkede neredeyse tüm alanlarda konumlandırılmış iken Türkiye’deki MOBESE, yalnızca belirli bölgelere yerleştirilmiştir. Bir diğer önemli farklılık, BAE’de CCTV ve Yüz Tanıma Sistemlerine ek olarak kullanılan ve suç önleme faaliyetlerinde önemli bir rol oynayan İris Tanıma Sistemi’dir. BAE’de ülke popülasyonunun büyük bir kısmının göçmenlerden oluşması ve ülkeye giriş ve ülkeden çıkışların yoğun olması, İris Tanıma Sistemi’nin önemini artırmaktadır. Bu sisteme kaydedilen veriler aracılığıyla insanlar kontrol altına alınmakta, takip edilebilmekte veya

herhangi bir yasa dışı eylem durumunda şüphelilere hızlı bir şekilde erişim sağlanabilmektedir. Türkiye'ye 2022 yılında giriş ve çıkış yapan insan sayısının 2020 yılındaki sayının yaklaşık olarak üç katından daha fazla olduğu tespit edilmiştir (GİGM, 2022). Buna karşılık ülkede, toplum güvenliği sistemleri içerisinde İris Tanıma Sistemi gibi hızlı kimliklendirme teknikleri ya da takip sisteminin uygulanmadığı görülmektedir.

Öte yandan Türkiye'nin dijital güvenlik altyapısı, büyük ölçüde merkezi sistemlere (PolNet, MOBESE, GBT, EKİP vb.) ve veri tabanlı analiz sistemlerine dayanmaktadır. PolNet ağı ve bileşenlerinin bütün stratejilerin büyük bir kısmını oluşturduğu görülmektedir. Özellikle; parmak izlerinin analiz edilmesini sağlayan AFIS, kamera güvenlik sistemlerinden oluşan MOBESE, kişilere ait birtakım bilgilere erişilmesini kolaylaştıran GBT ve trafik kontrollerinde kullanılan Trafik Denetim Sistemleri suçların önlenmesi ve aydınlatılması noktasında, kolluk kuvvetleri tarafından yaygın olarak kullanılmaktadır. Bu sistemler, suçla mücadelede etkili olmakla birlikte, önleyici nitelikli, otonom yapay zeka çözümleriyle entegre olmuş kurumsal yapılar henüz geliştirilememiştir. Türkiye'nin dijitalleşme stratejisi, daha çok insan destekli teknolojik sistemler ve merkezi kontrol modeli üzerinde yükselmektedir. Bu durum, teknoloji ile insan gücü arasındaki dengeyi koruyan bir yapı sunmakla birlikte, teknolojik özerklik bakımından BAE'ye kıyasla daha sınırlı bir manevra alanı yaratmaktadır.

Ölçümsel verilere dayalı güvenlik endeksi karşılaştırmaları da bu kurumsal farklılığı teyit etmektedir. 2017–2024 dönemine ilişkin Dünya Güvenlik Endeksi ve Küresel Siber Güvenlik Endeksi (ITU GCI) verileri, BAE'nin istikrarlı biçimde artan bir güvenlik skoru ve üst düzey küresel sıralama ile güvenlik algısını uluslararası düzlemde pekiştirdiğini ortaya koyarken; Türkiye daha sınırlı bir iyileşme eğrisi sergilemiştir. Bununla birlikte, Ulusal Siber Güvenlik Endeksi'nin (NCSI) dijital güvenlik odaklı göstergelerinde Türkiye'nin son yıllarda BAE'ye kıyasla daha güçlü bir kurumsal gelişim sergilediği görülmektedir. Bu durum, güvenlik algısının ve siber güvenlik kapasitesinin aynı değişkenler üzerinden gelişmediğini, dolayısıyla dijitalleşme politikalarının bütüncül bir perspektifle değerlendirilmesi gerektiğini göstermektedir.

Her iki ülkede de Toplum Destekli Polislik uygulamalarının olduğu tespit edilmiştir. Türkiye'deki Mahalle Polisliği girişiminin, BAE'de bulunan Kapsamlı Karakollar uygulaması ile örtüştüğü kabul edilebilir. Mahalle Polisliği uygulamasında, her mahalleye özgü polis belirlenmesi ile görevliler ile

vatandaşların polisle sürekli bir içerisinde bulunması beklenmektedir. Benzer amaçla örtüşen Kapsamlı Karakollar ise hem vatandaşların hem de bölge sakinlerinin polis görevlileri ile her zaman görüşebilmesine ve bu karakollarda misafir olarak ağırlanarak suçlara ilişkin gerçek bilgi sunmalarına imkan tanımaktadır. Türkiye'deki Önleyici Hizmetler Şube Müdürlükleri, suç oranlarının yoğun olduğu alanlarda, çoğunlukla hırsızlık, dolandırıcılık, gasp ve taciz gibi suçlara anında müdahale edebilme ve bu sayede muhtemel mağduriyetlerin önüne geçilebilmesi adına görev yapmaktadır. BAE'deki polis teşkilatlarının "Yumuşak Güç Prensibi", Toplum Destekli Polislik uygulamalarını hayata geçiren bir felsefedir. Ülke nüfusunun çoğunluğunun İslam dinine mensup olması nedeni ile polis ve halk arasında organize edilen Ramazan Buluşmaları, polislerin özellikle genç yaş grubu bireylerde suç riskini tanımlayabilmek adına gerçekleştirdiği Gençlik Buluşmaları, suç öncesi polislik kavramı ile ilişkili olup potansiyel suçların önlenmesini hedef almaktadır. Suçla mücadelede farklı bir yaklaşım benimsenerek yasalara uyan bireylerin ödüllendirildiği Mutluluk Kuponu ve Mutlu Devriyeler Sistemi, Mutluluk Ölçer, yerel bölgelerde tamamen gönüllülük esaslı toplum içerisindeki bireyler tarafından bir polislik hizmetinin yürütüldüğü Hepimiz Polisiz uygulaması ve yüksek yaptırımlar uygulamak yerine topluma karşı polis kuvvetlerinin yapıcı olmasını öngören sarı kart sistemi Türkiye'deki uygulamalardan farklı olarak ülkedeki Toplum Destekli Polislik ve Yumuşak Güç Prensibi'nin başlıca örnekleridir. Esasen toplum odaklı bir polislik stratejisi, ülkede sadece mutluluğu temin etmekle sorumlu Mutluluk ve Refahtan Sorumlu Devlet Bakanlığı'nın kurulmasıyla desteklenmektedir.

Çeşitli kültürlerin bir arada yaşadığı iki ülke olan Türkiye ve Birleşik Arap Emirlikleri'nde, geliştirilen güvenlik stratejileri, en başta potansiyel suç riskinin azaltılması ya da ortadan kaldırılması ile mümkün hale gelmektedir. Suça zemin hazırlayan etmenlerin ortadan kaldırılması ya da suç oranlarının en aza indirilmesi için, öncelikle bu etmenlerin doğru şekilde tanımlanması gerekmektedir. Bu tanımlama, yalnızca suçun aydınlatılmasına odaklanmaktan ziyade suçun henüz işlenmeden önlenmesini konu edinen proaktif stratejileri önemsemeyi ifade etmektedir. Türkiye'de geliştirilen çağdaş polislik hizmetlerinin, BAE'deki stratejilerle karşılaştırıldığında, daha reaktif stratejiler olduğunu, hukuku uygulamaya ve suçu aydınlatmaya yönelik çabalar içerdiğini kabul etmek mümkündür. BAE'de uygulanan çağdaş polislik hizmetlerinde ise teknolojik yeniliklerin ve yapay zekanın polislik ve suç önleme alanına Türkiye'ye kıyasla daha etkin bir seviyede dahil edildiği ve reaktif stratejilerin yanında proaktif stratejilerin de süreklilik teşkil eder yöntemlerle uygulandığı görülmektedir.

İstatistiksel veriler ile değerlendirildiğinde, son yıllarda malvarlığına yönelik işlenen suçlar iki ülkede de en çok işlenen suç tipi niteliğinde olmuştur. BAE'de hırsızlık suçlarının 2017 yılından 2019 yılına kadar yarıdan fazla oranda azaldığı ve Dubai emirliğinde 2013 yılında işlenen malvarlığına karşı suçlar içerisindeki tüm suç tiplerinin 2019 yılında önemli oranında düşüş yaşadığı kaydedilmiştir (UAE Federal Competitiveness and Statistics Centre, 2022; Dubai Statistic Centre, 2022). Buna karşılık; Türkiye'deki verilere göre 2013 yılında açılan davalardaki suç sayılarına bakıldığında malvarlığına karşı suçlar %22 orana sahipken 2019 yılında bu oran %26,4'e yükselmiştir (Adalet İstatistikleri 2013, ss. 56; Adalet İstatistikleri 2019, ss. 41). Özellikle malvarlığına yönelik suçlarda proaktif önlemlerin ve polislik faaliyetlerinin önemi dikkate alındığında, her ne kadar suçun artışında rol oynayan başkaca faktörler mümkün ve dikkate alınmalı ise de Türkiye'de uygulanan çağdaş polislik hizmetlerinde, yalnızca suçların aydınlatılması amaçlı kullanılan stratejilerin tek başına suç önlemede yeterli olmayacağı, istatistiksel bağlamda temellendirilebilir bir sonuç olarak kabul edilebilir.

Bu çalışma göstermektedir ki; dijitalleşen kolluk sistemlerinde yalnızca teknolojik araçların varlığı değil, bu araçların kurumsal entegrasyon biçimi, politik süreklilik, toplumla etkileşim düzeyi ve önleyici vizyonun derinliği belirleyici olmaktadır. Türkiye'nin mevcut potansiyeli, daha ileri düzey bir dijital kolluk sistemine evrilebilme kapasitesine işaret etse de bu dönüşümün kurumsal irade, mevzuat altyapısı ve sürdürülebilir dijital vizyonla desteklenmesi gerekmektedir.

8.SONUÇ

Günümüzde küresel düzeyde önemli bir çabaya dönüşen suç önlemeye yönelik otoritelerin geliştirdikleri politikaları uluslararası platformlarda paylaşımları ve bu alanda verimli bir bilgi akışının sağlanması suç oranlarının azaltılmasında etkili bir rol oynamaktadır. Yakın bir zamana kadar, yalnızca suçluyu yakalamaya, suçu aydınlatmaya ve suçluyu cezalandırmak üzere adalete teslim etmeye odaklanılmış iken günümüzde, suç işlenmeden önce suçun meydana gelmesi riskini taşıyan faktörlerin ortadan kaldırılması adına yürütülen proaktif stratejilerin farkındalığı artmıştır. Bu çalışmada, Türkiye'de ve Birleşik Arap Emirlikleri'nde çağdaş polislik hizmetleri ve toplum güvenliği sistemleri alanlarında geliştirilen güncel önleme stratejileri ele alınmış, iki ülkenin de geliştirdiği benzer ve farklı uygulamalar ortaya konulmuştur. Türkiye ve BAE'de kolluk mimarileri içerisinde dijitalleşme temelli dönüşümünü, kurumsal yapı,

teknoloji kullanımı, önleyici güvenlik stratejileri ve yapay zeka temelli uygulamalar ekseninde karşılaştırmalı olarak analiz etmek amaçlanmıştır. Elde edilen bulgular, iki ülkenin güvenlik anlayışlarının yalnızca teknolojik düzeyde değil, aynı zamanda normatif, yönetsel ve stratejik boyutlarda da belirgin farklılıklar sergilediğini göstermektedir.

Çağdaş polislik hizmetleri ve bu konuda yürütülen verimli çalışmalar, suç ile mücadele çabalarının başarıya ulaşmasında önem teşkil etmektedir. Yapılan çalışma sonucunda, BAE’de geliştirilen polislik hizmetlerinin Türkiye’ye kıyasen daha yenilikçi ve ileri teknoloji ile donatılmış olduğu, bu farklılığın özellikle iki ülkede de en yüksek suç oranlarına sahip suç tipi niteliğindeki malvarlığına karşı işlenen suçların istatistiklerinde BAE’ye olumlu bir şekilde yansıdığı şeklinde ifade edilmesi mümkündür. Türkiye ile karşılaştırıldığında BAE’nin ayrıca güvenlik hizmetlerine ciddi bir kaynak ve bütçe ayırdığını, bu kaynağın da verimli kullanılması yönünde çaba sarf edildiği vurgulanmıştır. Türkiye’deki suç istatistikleri incelendiğinde, suç oranlarındaki artışın kontrol edilebilmesi ve suç oranlarının azaltılmasında çağdaş polislik hizmetlerinin daha ilerici, teknolojik ve yapay zeka kaynaklı sistemlerle donatılması ve ayrıca kaynak artırımının sağlanması ve bu kaynakların verimli kullanılması bakımından ilave politikaların geliştirilmesi gerekmektedir.

BAE, güvenlik politikalarında dijitalleşmeyi stratejik bir devlet projesi olarak ele almakta; bu bağlamda yapay zeka odaklı bakanlık düzeyinde kurumsallaşma, robotik kolluk uygulamaları, otonom gözetim sistemleri ve toplumsal güvenlik kültürüne entegre edilmiş önleyici araçlar ile küresel ölçekte dikkat çeken bir model ortaya koymaktadır. Türkiye ise daha çok merkezi veri altyapılarına dayalı, insan gücü destekli, geleneksel önleyici ve adli kolluk pratikleriyle dijitalleşmeyi içselleştirmeye çalışmaktadır. Ancak Türkiye’nin siber güvenlik endeksleri, yasal mevzuat kapasitesi ve kurumsal dayanıklılık açısından son yıllarda gösterdiği gelişim, teknolojik bütünlük sağlandığında bu farkın kapanabileceğini göstermektedir. Özellikle yapay zeka temelli uygulamaların hem operasyonel hem de yönetsel düzeyde BAE’de çok katmanlı bir yapı içerisinde kurumsallaştırılması, Türkiye açısından önemli bir fark yaratmaktadır. BAE’nin “We Are All Police”, “Robocop”, “Hoverbike” ve drone destekli devriye sistemleri gibi doğrudan sahaya entegre ettiği teknolojiler, suçun oluşmadan önce öngörülebilmesini ve toplumsal güvenlik algısının artırılmasını sağlamaktadır. Türkiye’de ise hâlihazırda uygulanan MOBESE, GBT, PolNet, Coğrafi Bilgi Sistemleri gibi teknolojiler güçlü altyapılar sunmakla birlikte, bu sistemlerin üst

bir yapay zeka çatısı altında koordineli çalışması henüz kurumsal düzeye evrilmemiştir.

Bu araştırmanın ulaştığı bulgular ışığında, Türkiye’de dijital kolluk sistemlerinin güçlendirilmesine yönelik olarak Jandarma Genel Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde yapay zeka destekli önleyici ve adli kolluk faaliyetlerinin sistematik bir çerçeveye oturtulması elzemdir. Bu kapsamda, İçişleri Bakanlığı öncülüğünde, etik, hukuki ve operasyonel parametreleri içeren “Ulusal Yapay Zeka Destekli Kolluk Stratejisi” oluşturulmalı; strateji, yerel pilot uygulamalarla test edilip yaygınlaştırılmalıdır. Halihazırda Jandarma ve Emniyet teşkilatlarında farklı birimlerce yönetilen dijital sistemlerin ve uygulamaların birleşik bir veri mimarisi üzerinden entegre edilmesi hem kurumsal verimliliği hem de suçla mücadelede etkinliği artıracaktır. Bu amaçla, İçişleri Bakanlığı’na bağlı Yapay Zeka Daire Başkanlığı ile Jandarma ve Emniyet teşkilatlarında disiplinlerarası uzmanlıkla yapılandırılacak “Yapay Zeka ve Teknoloji Uygulamaları Başkanlığı” ihdas edilmelidir.

Genel olarak BAE’deki çağdaş kolluk hizmetleri proaktif stratejilere yönelik iken, Türkiye’deki suç önleme yaklaşımı çoğunlukla suçların aydınlatılması, hukukun uygulanması ve suçluların adalete teslim edilerek cezalandırılmasına yöneliktir. Son yıllarda hem Türkiye hem de BAE hızlı nüfus artışı yaşayan ülkeler arasındadır. Bu nüfus artışının yaratabileceği suç tehlikesi dikkate alındığında, uygulanan önlemlerin proaktif olmasının suç önleme noktasında, BAE’de görülebileceği üzere, başarı sağlayabileceğini söylemek mümkündür. Bu sebeplerle, Türkiye’de benimsenecek politikalar, eylem planları ve stratejiler, suçların aydınlatılması ve suçluların cezalandırılmasına ilişkin olduğu kadar suçun henüz işlenmeden önlenbilmesini de sağlar nitelikte olmalıdır. Özellikle; BAE’de mevcut olan Mutluluk ve Refahtan Sorumlu Devlet Bakanlığı, Yumuşak Güç Prensibi, Mutluluk Devriyeleri ve Mutluluk Kuponu ve Hepimiz Polisiz Uygulaması benzeri strateji ve politikaların Türkiye’de uygulanmasının suç oranlarındaki azalmaya katkı sağlayabileceği düşünülmektedir.

Türkiye’de kamu güvenliğine yönelik stratejik çerçevenin “açık güvenlik” modeliyle yeniden yapılandırılması gerekliliği öne çıkmaktadır. Bu model, yalnızca kolluk kuvvetlerinin tek taraflı müdahalelerine dayalı geleneksel anlayışın ötesine geçerek, toplumun güvenlik süreçlerine aktif ve sürekli biçimde katılımını temel almaktadır. BAE örneğinde görüldüğü üzere, dijital platformlar aracılığıyla vatandaşların hızlı bir şekilde suç bildiriminde bulunabilmesi, yerel

güvenlik sorunlarını paylaşabilmesi ve çözüm süreçlerine hızlı ve efektif bir şekilde katkı sunabilmesi mümkün kılınmıştır. Türkiye açısından da bu yaklaşımın benimsenmesi, önleyici kolluk faaliyetlerinin hem kapsayıcılığını hem de toplumsal meşruiyetini güçlendirecektir. Bu doğrultuda, yerel düzeyde dijital güvenlik uygulamaları geliştirilerek toplum destekli polisliğin teknolojik altyapıyla desteklenmesi önem teşkil etmekle birlikte, öncelikle mahalle temelli dijital etkileşim ağları kurularak yerel güvenlik birimleri ile vatandaşlar arasındaki ilk irtibat sağlanmalı ve güvenlik verilerinin kamuoyuyla şeffaf biçimde paylaşılması gibi somut adımlar atılmalıdır. Ayrıca, vatandaşların güvenlik algılarını düzenli aralıklarla ölçen bilimsel araştırmalar yapılarak, bu veriler karar alıcı süreçlere entegre edilmelidir. Böylelikle, yalnızca teknik kapasiteye değil, aynı zamanda toplumsal dayanışmaya ve güvenlik bilincine dayalı sürdürülebilir bir kolluk mimarisi inşa edilebilir.

Türkiye'nin son zamanlarda farklı kültürlerden yoğun bir göç alması, ülkedeki nüfus artışının hızlanması ve suç kontrollerinin güçleşmesi durumu ülke sınırlarının korunması konusunda alınacak tedbirlerin önemini artırmıştır. Dolayısıyla, BAE'deki Şahin Gözü Sistemi'nde olduğu gibi ülkemizde de MOBESE kameralarının sayılarının artırılması ve ülkenin geniş bölgelerine konumlandırılması asayişin sürdürülmesinde etkili olacaktır. Yüz Tanıma Sistemleri'ne ek olarak, ülkeye giriş ve ülkeden çıkış yapan kişilerin biyometrik bilgilerine kolay bir şekilde erişebilmek, suç şüphesi altındaki kişileri takip edebilmek ve rasyonel seçim teorisinden yola çıkarak suçluda "suçtan cayma" duygusunun oluşmasına sebebiyet vermek adına İris Tanıma Sistemi'nin ya da benzer bir tarama sistemin kullanılması; Türkiye'de kimliklendirmelerin, şüpheli eylemlerde yapılan kontrollerin ve ülkeye giriş-çıkış denetimlerinin daha etkili ve kısa süre içerisinde yapılmasına, şüphelilerin takibine, dolayısı ile suç oranlarının azaltılmasına yardımcı olacaktır.

Dijital kolluk kapasitesinin inşası yalnızca teknik araçların varlığıyla sınırlı olmayıp, bu araçların normatif çerçevede kurumsallaştırılması, toplumsal meşruiyetle bütünleştirilmesi ve stratejik bir güvenlik vizyonu ile yönlendirilmesi ile anlam kazanmaktadır. Türkiye örneğinde gözlemlenen uygulamalar, teknolojik kabiliyetin belirli alanlarda geliştiğini gösterse de, bu kabiliyetin yapısal, sürdürülebilir ve proaktif bir güvenlik mimarisiyle taçlandırılması henüz arzu edilen seviyeye ulaşmamıştır. Oysa Birleşik Arap Emirlikleri'nin dijital güvenlikteki yönetişimsel ve kurumsal sıçraması, yalnızca teknolojik yatırımın değil; aynı zamanda yüksek düzeyli politik sahiplenmenin, disiplinlerarası

entegrasyonun ve vatandaş odaklı güvenlik paradigmasının bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır. Türkiye'nin de benzer bir dijital dönüşüm sürecine etkin biçimde adapte olabilmesi için, güvenlik hizmetlerinin sadece "teknolojik destekli" değil, aynı zamanda "veriye dayalı", "açık katılımlı" ve "yapay zeka odaklı" bir kurumsal sistematikle yeniden inşa edilmesi zaruridir. Bu çalışma, mevcut eksiklikleri görünür kılmakla kalmayıp, aynı zamanda Türkiye'nin çağdaş kolluk anlayışında paradigma düzeyinde bir dönüşüm gerçekleştirmesi gerektiğini de güçlü biçimde ortaya koymaktadır. Sonuç olarak hem küresel boyutta hem de Türkiye içerisinde gerçekleşen hızlı değişimler, suçları etkilediği üzere geliştirilen suç önleme stratejilerinin değişimini de etkilemelidir. Bu nedenle; stratejilerin mevcut suç istatistiklerine ve analizlerine, teknolojik gelişmelere ve ülkede meydana gelen sosyal, politik, ekonomik ve benzeri alanlardaki önemli değişimlere uygun olarak tasarlanması, kapsamlı ve yenilikçi olması ve süreklilik içermesi gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Abbas, W. (2022). *Dubai: Autonomous vehicles, drones set to scan Emirate's roads, skies*. Erişim tarihi: 17 Ocak 2023, <https://www.khaleejtimes.com/transport/dubai-autonomous-vehicles-drones-set-to-scan-emirates-roads-skies>
- Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü. (2014). *Adalet İstatistikleri 2013*. Ankara: Reflex Matbaacılık.
- Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü. (2020). *Adalet İstatistikleri 2019*. Erişim tarihi: 23 Kasım 2022, <https://adlisicil.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/adalet-istatistikleri-yayin-arsivi>
- Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü. (2021). *Adalet İstatistikleri 2020*. Erişim tarihi: 23 Kasım 2022, <https://adlisicil.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/adalet-istatistikleri-yayin-arsivi>
- Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü. (2022). *Adalet İstatistikleri 2021*. Erişim tarihi: 23 Kasım 2022, <https://adlisicil.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/adalet-istatistikleri-yayin-arsivi>
- Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü. (2025). *Adalet İstatistikleri 2024*. Erişim tarihi: 07 Ağustos 2025, <https://adlisicil.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/adalet-istatistikleri-yayin-arsivi>
- Akpınar, İ. (2018). *Suç Olgusu, Suç Teorileri ve Kadın Suçluluğu: Kayseri Örneği*. (Yüksek Lisans Tezi). Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Niğde.
- Al Ali, M. (2013). *Towards Effective Juvenile Delinquency Prevention Strategies and Policies in Abu Dhabi Police: An Investigation of Critical Factors*. (Doktora tezi). University of Stirling, Stirling.
- Al Manhali, A. H., Al Kaabi, F. ve Alhanaee, M. (2022). We Are All Police Abu Dhabi Police Community Engagement Initiative. *Policing: A Journal of Policy and Practice*, 16(2), 236-248.
- Al Mazrouei, F. K. (2022). Abu Dhabi Police... A Modern Vision that Keeps Pace with Development and Future Foreseeing. *A Journal of Policy and Practice*, 16(2), 233-235.
- Al Neyadi, A., Al Kaabi, A., Al Kaabi, L., Al Ghufli, M., Al Shamsi, M., ve Khan, M. (2015). Internet governance and cyber crimes in UAE. *International journal of scientific & technology research*, 4(11), 350-357.

- Al-Raisi, A. N. ve Al-Khour, A. M. (2008). Iris recognition and the challenge of homeland and border control security in UAE. *Telematics and Informatics*, 25, 117-132.
- Alaajel, A. M. (2005). *A Case Study of Police Public Relations in the United Arab Emirates, Ministry of Interior*. (Doktora tezi). University of Leicester, Leicester.
- Alkan, N. ve Karamanoğlu, Y. E. (2020). Öngörüye Dayalı Kolluk Temelinde Önleyici Kolluk: Rusya Federasyonu'nda Örnekler. *Güvenlik Bilimleri Dergisi*, 9:2, 387-418.
- Altunbaş, F. (2011). Toplum Destekli Polislikte Yeni Bir Boyut: Suç ve Suçlularla Mücadelede Sosyal Medya Platformları. S. Bozdemir ve U. Argun. (Ed.), *Suç Önleme Sempozyumu* (ss. 361-371). Bursa: Bursa Emniyet Müdürlüğü Yayınları.
- Alwasmi, M. (2022). Cybercrime, a global and severe transnational problem in UAE and Globally – A Comparative Study.
- Arı, B. E. (2014). *E-Devlet ve Türk Emniyet Teşkilatı: PolNet Örneği*. (Yüksek Lisans Tezi). Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Aristovnik, A., Ravšelj, D., Umek, L. ve Andersen, J. V. (2022). Mapping research trends on disruptive technologies in the public administration: A bibliometric approach. M. Zdravković, M. Trajanović ve Z. Konjović. (Ed.), *Proceedings of the 12th International Conference on Information Society and Technology* (ss. 122-127). Belgrade: Information Society of Serbia.
- Ataç, E. ve Gürbüz, D. (2009). Kentsel Mekanda Gelişen Suça Müdahale Etmede Disiplinlerarası Güvenlik Politikaları. *Polis Bilimleri Dergisi*, 11(1), 25-46.
- Babahanoğlu, N. (2021). Kolluğun Sivil Gözetimi ve Kolluğun Sivil Gözetiminin Malatya-Yeşilyurt İlçesi Uygulaması. *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(2), 300-317.
- Burkay, S. (2008). *Suç Teorileri ve Suç Olgusu: Antalya Örneği*. (Yüksek Lisans Tezi), Akdeniz Üniversitesi, Antalya.
- Çevik, H. H. ve Filiz, O. (2008). Polis Teşkilatında Bilgi Yönetimi. *Türk İdare Dergisi*, 458, 165-184.
- Dubai Statistic Centre. (2022). *Justice and Judiciary Statistics*. Erişim tarihi: 09 Eylül 2022, <https://www.dsc.gov.ae/en-us/Themes/Pages/Security-and->

justice.aspx?Theme=39

Emniyet Genel Müdürlüğü. (2014). *2013 Yılı Faaliyet Raporu*. Ankara: Başak Matbaacılık.

Global Media Insight. (2023). *UAE Population Statistics 2023*. Erişim tarihi: 28 Mayıs 2023, <https://www.globalmediainsight.com/blog/uae-population-statistics>

Göç İdaresi Genel Müdürlüğü. (2022). *Giriş-Çıkış İstatistikler*. Erişim tarihi: 14 Nisan 2023, <https://www.goc.gov.tr/giris-cikis>

Gregg, A. (2019). *Autonomous Police Vehicles: The Impact on Law Enforcement*. (Yüksek lisans tezi). Naval Postgraduate School, California.

Hope, G. (2022). *Dubai Police Unveil Driverless Patrol Cars*. Erişim tarihi: 17 Ocak 2023, <https://www.iotworldtoday.com/transportation-logistics/dubai-police-unveil-driverless-patrol-cars>

ILO. (2021). *Country profiles*. Erişim tarihi: 02 Haziran 2023, <https://ilostat.ilo.org/data/country-profiles/>

ITU. (2020). *Global Cybersecurity Index 2020*. Erişim tarihi: 05 Ağustos 2025, <https://www.itu.int/e/publications/en/publication/d-str-gci.01-2021-htm-e>

İrdem, İ., Öztürk, E. ve Akıncıoğlu, N. U. (2019). *Güvenliğin Kurumsal Yönetiminde Destekleyici Polislik: Bekçilik Örneği*, Ankara: Polis Akademisi Yayınları

Karakaş, E., Karadoğan, S. ve Arslan, H. (2004). Suç Haritaları ve Bilgisayar Teknolojisi. *Pamukkale Üniversitesi Mühendislik Bilimleri Dergisi*, 10(4), 37-42.

Kızmaz, Z. (2019). Suç Nasıl Önlenebilir? Bütüncül Bir Model Gereksinimi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 46, 285-307.

Kün, U., Bayram, L. ve Özhan, M. Z. (2014). Kent Güvenlik Sistemleri. F. Harmancı, M. Gözübenli ve C. Zengin (Ed.), *Güvenlik Sektöründe Temel Stratejiler* (ss. 243-276). Ankara: Nobel Yayınevi.

Macrorie, R, Marvin, S. ve While, A. (2021). Robotic and automation in the city: a research agenda. *Urban Geography*, 42(2), 197-217.

National Cyber Security Index (NCSI). (2025). *National Cyber Security Index*. Erişim tarihi: 04 Ağustos 2025, <https://ncsi.ega.ee/ncsi-index/>

- Numbeo. (2017-2024). *Crime Index by Country*. Erişim tarihi: 04 Ağustos 2025, www.numbeo.com
- Page, T. (2019). *Are flying motorbikes the future for Dubai*. Erişim tarihi: 20 Ocak 2023, <https://edition.cnn.com/2018/11/08/middleeast/hoverbike-dubai-police-flying-lessons/index.html>
- Sebugwaawo, I. (2022). *UAE National Day: Police reward 51 safe drivers with gifts*. Erişim tarihi: 20 Ocak 2023, <https://www.khaleejtimes.com/uae/uae-national-day-police-reward-51-safe-drivers-with-gifts>
- Seyhan, K. ve Eryılmaz, B. (2006). Gelişmiş Ülkeler ve Türkiye Uygulamasında Suç Önleme Stratejileri. *Liberal Düşünce*, 34, 5-34.
- T.C. İçişleri Bakanlığı İç Güvenlik Stratejileri Dairesi Başkanlığı. (2021). *Türkiye'de Siber Suçların Boyutu ve Güvenliğe Etkileri*. Ankara: Has Matbaacılık.
- TÜİK. (2023). *Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları*. Erişim tarihi: :18 Nisan 2023, <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Adrese-Dayali-Nufus-Kayit-Sistemi-Sonuclari-2022-49685>
- TÜİK. (2023). *İşgücü İstatistikleri*. Erişim tarihi: 18 Nisan 2023, <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Isgucu-Istatistikleri-2022-49390>
- United Arab Emirates. (2022). *Entities responsible for security and safety*. Erişim tarihi: 13 Şubat 2023, <https://u.ae/en/information-and-services/justice-safety-and-the-law/entities-responsible-for-security-and-safety-in-the-uae>
- United Arab Emirates. (2021). *Maintaining safety and security*. Erişim tarihi: 23 Şubat 2023, <https://u.ae/en/information-and-services/justice-safety-and-the-law>
- United Arab Emirates Federal Competitiveness and Statistics Centre. (2022). *Crime Counts and Rates*. Erişim tarihi: 13 Aralık 2022, <https://opendata.fcsc.gov.ae/@ministry-interior/crime-counts-and-rates>